

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

LIII. Lapkritis — November 29, 1968 Nr. 117

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

FRANCO KRIZĖ

KODĖL DE GAULLE ATSIKĖ NUVERTINTI SAVO VALIUTĄ?

Lapkričio 15 d. de Gaulle pareiškė, kad franco nuvertinimas būtų 'blogiausias absurdas', tačiau nepaisant to, visi taip buvo įsitikinę greitu prancūzų valiutos nuvertinimu, kad, kas galėjo, stengėsi atsikratyti francų. Net tokie gerus ryšius su finansiniais sluoksniais turį Paryžiaus dienraščiai kaip Le Monde ir Le Figaro nuvertinimą laikė tikru dalyku. Nesunku suprasti kodėl.

Infliacija, kuri dabar yra pagrindinė Amerikos ūkio problema, Europoje yra gera pažįstama jau nuo seniau. Per paskutinį dešimtmetį (1957-67 m.m.) pragyvenimas Amerikoje pabrango 18,7%, tačiau tokiame Prancūzijoje 60,9% D. Britanijoje 32,5%, Vak. Vokietijoje 27,7%, Švedijoje 45,2%, Šveicarijoje 30%. Kitaip sakant Europos kraštų pinigai nupigo daugiau negu doleris. Šiais -- 1968 m. -- Amerika su savo pragyvenimo pabrangimu -- 4,5% -- pralenkė daug Europos kraštų, kaip Prancūziją su (4,2%), Vokietiją (2%), Švediją (2,5%) ir neprisivijo tik D. Britanijos su jos 6%.

Tie skaičiai ryškiai parodo, kad infliacija yra nuolatinis kapitalistinių valstybių palydovas, kuris gyvenimą palengvina, nes nuo inflacijos nukentia tik tie, kurie laiko pinigus namuose ar banke. Darbininkų ir laisvųjų profesijų uždargiai paprastai kyla drauge su inflacija. Todėl

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

dabar laikoma, kad 3 ar 4% pinigų vertės kritimas yra normalus ir net pageidautinas, nes skatina viso krašto ūkį ir mažina nedarbą. Tuo tarpu kiekvienas pinigų vertės pakilimas ar laikymas tame pačiame lygyje, tuč tuojau padidina bedarbių skaičių. Šiame krašte, pavyzdžiui, mokesčių pakilimas 10%, atrodo, turės tam tikros slopinančios įtakos krašto ūkiui, nors kol kas tas dar nebuvo jaučiama. Jei taip ir atsitiks, Nixono administracija sekančiais metais jį panaikins.

Vokiečiai anksčiau griebėsi drastiškų priemonių inflacijai pažaboti išsukdami pas save ūkinį atoslūgį, kurį po metų vėl pasistengė, palengvindami kreditus, pakeisti smarkesne sparta. Savo mokesčių politika vokiečiai ypatingai paskatino eksportą -- pas juos viduje parduodamos prekės yra apdedamos 10% apyvartos mokesčiu, tuo tarpu eksportuojamos nuo jo atleidžiamos. Dėl tų dviejų priežasčių -- inflaciją apvaržymo ir mokesčių politikos -- Vokietijos ūkis šiuo metu pergyvena tokį pakilimą, kad visi pradėjo kalbėti apie oficialų markės vertės pakilimą. Tačiau vokiečiai jo nenori, nes tai pakeltų jų eksportuojamų gėrybių kainą. Bet kadangi nūdieniam pasaulyje vieno krašto ūkis yra priklausomas nuo ki-

tų kraštų ūkio stovio, vokiečiai per paskutinius 10 turtingiausių kraštų pasitarimus Bonnoje pasizadėjo sumažinti valstybinę priemonę eksporto skatinimą bei sumažinti muitus importui. Šalia to jie davė Prancūzijai 600.000.000 dolerių kreditą, aplenkdami Ameriką su jos 500.000.000 kreditu francų gelbėti.

Kodėl prancūzai negalėjo pasekti vokiečių pavyzdžiu? Ieškant atsakymo į tą klausimą reikia atsiminti, kad Prancūziją ištikė pavasario neramumai suparalizavo jos ūkį porai mėnesių. Jų pasėkoje buvo smarkiai padidinti atlyginimai darbininkams, kas savo keliu pakėlė gaminių kainą ir sumažino eksportą. Dėl tų priežasčių finansininkams atrodė, kad Prancūzija, norėdama pakelti savo eksportą turėtų sumažinti oficialę savo valiutos vertę bent 10%. Atseit, francas turėtų būti vertas ne 20, bet 18 amerikoniškų centų. Tai atrodė labai logiškas kelias išbristi iš susidariusių sunkumų. Jis padidintų eksportą ir turistų skaičių.

To žygio laukdami visi stengėsi francus atsikratyti, pirkdami vokiečių markes, kurių pakilimo buvo laukiama, ar net dolerius. Bet jei Prancūzija, kuri nepaisant paskutinių dienų aukso ir užsienio valiutos nuostolių vis tiek dar turėjo gana didelę aukso atsargą, bent 6 kartus didesnę už D. Britanijos, numestų savo valiutos vertę, ar neturėtų francą pasekti britų svaras? Dėl to klausimo ir britų svoro vertė pradėjo kristi. O kas būtų, jei Prancūzija drastiškai sumažintų savo valiutos vertę, ar tuo atveju neturėtų ją pasiekti kiti kraštai? (Šia proga, atgal žiūrint, galima būtų pastebėti, kad Lietuvos nusistatymas išlaikyti savo lito vertę, buvo garbingas, bet vargiai naudingas)

Žodžiu, de Gaulle vyriausybė atsidūrė prieš klausimą, sumažinti savo pinigų oficialę vertę ar griebtis mažiau malonių priemonių savo ūkinei būklei pagerinti. Atrodo, kad jo ministerių didelė dauguma buvo už pirmąją išeitį, tačiau generolas užsispyrė ir savo lapkričio 15 d. pareiškimą išlaikė. Prancūzų francas ir toliau bus vertas apie 20 JAV centų, tačiau už tai Prancūzija turės prisiminti įvairių ūkinių suvaržymų, sumažinti valstybės išlaidas, užšaldyti atlyginimus, įsivesti kainų kontrolę. Visos tos priemonės paprastai yra labai nepopuliarios ir užtat jų demokratinį kraš-

ALT-sgos Philadelphijos skyriaus suruošto Antano Olio 10 metų mirties sukakties minėjimo programos dalyviai ir rengėjai. Stovi iš kairės: Bronius Vigelis, Vytautas Matonis, pirm. Vincentas Gruzdis, Jonė Kaulinienė, paskaitą skaitęs Kazys S. Karpius, Algirdas Jonys, Juozas Česonis ir Petras Didelis, K. Čikoto nuotrauka

ANTANO OLIO MINĖJIMAS PHILADELPHIJOJE

ALT S-gos Philadelphijos skyriaus ruoštas Antano Olio 10 metų mirties sukakties minėjimas įvyko lapk. 17 d. Lietuvių banko patalpose. Ant dailiai padengto stalo buvo pastatytas A. Olio paveikslas, kuris daug kam iš susirinkusiųjų kaupė didelę rimtį ir priminė žmogaus gyvenimo trapumą.

Minėjimą atidarė skyriaus pirm. inž. Vincentas Gruzdis apibūdindamas jo prasmę, kartu paprašydamas atsistojimu pagerbti A. Olio šviesią atmintį. Po to jis pakvietė svečią iš Clevelando, senesnės kartos veikėją, buvusį ilgametį DIR-VOS redaktorių Kazį S. Karpių papasakoti apie A. Olio asmenį ir nuveiktus darbus mūsų tautos labui.

Prelegentas A. Olį gerai pažinęs ir su juo darbavęs daugelį metų, kur lietuvių bės išlaikymo reikalai šaukė, turėdamas gausią prisiminimų, be mažiausio užrašėlio bei datų pasitikrinimo, vaizdžiai nupasakojo kas mums buvo A. Olio ir kokius nuopelnus iškeliaudamas į Anapus paliko. Vieną kitą iš paskaitos įsigauta minties ištraukė prašosi išsakyti. Kalbėtojas sakė, kad A. Olio turėjo genialų savo asmens savybių ir ką jis užmąnydavo be didelių sunkumų įvykdydavo, kas kitiems atrodydavo visai neįmanoma. Jis rodė meilę darbui, o kitų nusistatymų žmoneis -- tolerenciją. Nuosirdžiai dirbo bendram lietuviškam labui, nors kai kur tas darbas kitų srovių atstovams ir nebuvo priimtinas, pvz. susitvėrusiame ALTe Socialistų, Katalikų

ir Liaudininkų grupių atstovai priešinosi Tautininkų pastangoms atsikviesti, į tremtį atsidūrusį, Lietuvos Respublikos prezidentą Antaną Smetoną Amerikon. Ir čia A. Olio sumanumu ir dideliu ryžtu pasisekė nugalėti opozicionierių daromas kliūtis -- prez. A. Smetona atvyko ir kur kokiose Amerikos krašto vietovėse pasirodė, visuomenei ten triumfališkai jį sutiko ir pagerbė.

Po K. S. Karpius paskaitos, Jonė Kaulinienė padėklamavo M. Sims eilėraštį specialiai sukurta A. Olio dešimties metų mirties atminimui ir dar priedo B. Brazdžionio eilėraštį "Per pasaulį keliauja žmogus".

Nemažas buvo visuomenės susidomėjimas K. Karpius atvežtuoju filmu, kuris patalkinant Traunienę, pademonstravo vaizdų prez. A. Smetonai atvykus Amerikon ir liūdną jo gyvenimo galą. Priedo buvo parodytas Lietuvių tautinis darželis Clevelande ir jame buvusių ir kasmet daromų įžymiesnių tautinių sukaikių progomis ceremonijų pravedinėjimai. Filmas negarsinantis, bet išsamius paaiškinimus davė K. Karpius, tuo pačiu metu į keliamus iš publikos pusės klausimus trumpai atsakinėdamas. Po pirmos minėjimo dalies sekė vaišės, ėjo pokalbiai ir rimtesni aktualiais dienos klausimais pasisakymai.

K. Karpius prašė remti tautišką spaudą (nenuneigė ir kitąją) ir kvietė kas sugėba joje bendradarbiauti rašiniiais.

Čia pat jis pristatė naują "Vilties" draugijos kaitik išleistą St. Rūkienės knygą "Vergijos kryželiuose" ir ragino užsiprenumeruoti, kaip gan aktualią ir faktais paremtą kūrinių pačios autorės giliai išgyventą lietuvių tautos tragediją.

Knygą užsisakė apie dešimt asmenų. Tautinės spaudos palaikymo reikalu buvo suaukota 276 doleriai. Inž. Vincentas Gruzdis įnešė antrą šimtą Vilties draugijai, kiti davė po mažiau.

Vaišių metui gerokai įpusėjus inž. V. Gruzdis supažindino svečią K. S. Karpių su įžymesniais pokylyje dalyvavusiais žmonėmis nusakydamas kas kuo čia tautiniame, kultūriname ar visuomeniniame darbe reikišias.

Vaišės ir pokalbiai užsitęsė iki vėlyvo vakaro ir prieš išsiskirstant K. S. Karpius pasidžiaugė gražiu visų solidarumu ir jam parodytu tinkamu respektu bei svečiuojant ir palinkėjo susirinkusiems daugiau įsiviešinti vėlionies A. Olio asmenybės geruosius bruožus Lietuvos labui, o taip pat ir ALT S-gos Philadelphijos skyriaus nariams tautinę mintį beugdant ir išlikimo darbą bedirbant -- kuogeriausios sėkmės.

Juozas Bubelis

• Petras Didelis, iš Philadelphijos, savo įnašą Vilties draugijai padidino ne 10 dol. kaip buvo paskelbta Dirvoje Nr. 115, bet 25 doleriais, tokiu būdu jis tapo šimtininku.

ALT SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos metinį suvažiavimą lapkričio 23 d. Bismarck viešbuty atidarė ALT pirmininkas inž. E. Bartkus. [prezidiumą buvo pakviesti: T. Blinstrubas, P. P. Dargis, dr. P. Grigaitis, dr. V. Šimaitis ir M. Vaidyla. Sekretoriavo J. Jasaitis ir Jokubka. Posėdžiui pakaitomis, be inž. Bartkaus, pirmininkavo T. Blinstrubas, P. Dargis ir M. Vaidyla.

Bendrą ALTs veiklos apžvalgą padarė pirm. E. Bartkus, apie politinę veiklą kalbėjo dr. P. Grigaitis, organizacinius reikalus palietė T. Blinstrubas, finansų -- M. Vaidyla. Apie raštinės reikalus ir genocido parodą pranešė dr. V. Šimaitis ir J. Jasaitis.

T. Blinstrubas pranešė apie sumanymą 1969 m. rengti ALT kongresą. Jis numatytas Detroit. Adv. J. Smetona iš Clevelando skaitė suvažiavime paskaitą.

Į Amerikos Lietuvių Tarybą grupės paskyrė šiuos atstovus: A. Liet.

Tautinė s-ga -- V. Abraitis, E. Bartkus, dr. S. Bležis, T. Blinstrubas, J. Jurkūnas, K. Karpius ir A. Trečiokas; Liet. Katalikų federacija -- E. Paurazienė, A. Aleksis, prof. dr. J. Stukas, J. Jasaitis, L. Jara, K. Kleivis ir kan. V. Zakarauskas; Socialdemokratų s-ga -- dr. P. Grigaitis, J. Talalą, M. Gudelis, S. Michelsoną, S. Bredes, J. Skorubską ir J. Valaitį; A. Liet. Tautinė Sandara -- St. Gegužis, M. Kasparaitis, dr. K. Šidlauskas, J. Kuza, A. Devenienė, J. Gulbiniene ir M. Vaidyla; Liet. Kat. Susivienijimas -- prel. dr. J. Boll, dr. V. Šimaitis ir V. Kvetkus; Am. Liet. Susivienijimas -- B. Pivariūnienė, E. Mikušaitė ir P. Dargis; Santara - Šviesa -- L. Vėžienė, dr. G. Gedvilą ir dr. J. Valaitį; Liet. Kat. Moterų s-ga -- G. Kanab, O. Ivinskaitė ir E. Vilimaitė; Liet. Studentų s-ga -- Vyt. Kasnūnas, Jr., E. Modestavičius ir R. Panarą; Liet. Vyčių s-ga -- L. Paukštą, J. Evans ir St. Vaitkų.

Du tautinės srovės veikėjai Kazys Karpius ir Zigmas Jankauskas susitikę Antano Olio minėjime Philadelphijoje. K. Čikoto nuotrauka

PIRMASIS RATAS (14)

ALEKSANDRAS SOLŽENICINAS

NUOMONĖS IR PASTABOS

IŠSIRENKIT NUOGAI!

-- Jūsų pavardė? -- iš naujo pakartojo atėjęs sargybinis su ekspresija balse, lyg radijo operatorius kreiptųsi į kitą stotį.

-- Gerai... Volodinas.

-- Pasiimkit savo daiktus ir eikit su manim.

Volodinas pasiėmė paltą, skrybėlę ir išėjo iš kambarėlio. Jį nuvedė į tą patį kambarį, kur prieš keletą minučių nuplėšė antpečius ir atėmė laikrodį. Nosinės nebebuvo ant žemės.

-- Kas paėmė mano daiktus? -- užprotstavė Volodinas.

-- Nusirenkit, -- griežtai pasakė sargybinis.

-- Kodėl? -- paklausė taip pat griežtai Volodinas.

Sargybinis pažiūrėjo jam tiesiai į akis.

-- Jūs esate rusas, ar taip?

-- Taip, -- atsakė Volodinas, kuris buvo iškalbus, bet šį kartą nerado nieko kito ką atsakyti.

-- Nusirenkit!

-- Ar nerusai neverčiami to daryti? -- pašiepiančiu tonu paklausė Volodinas.

Sargybinis laukė, nieko nesakydamas. Ir Volodinas, patraukęs pečiaus, atsisėdęs ant taburetės pradėjo autis batus, paskui nusiėmė uniformą ir padavė sargybinui.

-- Meskit ant grindų, -- pasakė sargybinis.

Volodinas sudvejojo. Sargybinis ištraukė iš

jo rankų uniformą ir numetė ant žemės, sušukdamas:

-- Išsirenkit nuogai!

-- Kaip tai?

-- Nusiimkit visus rūbus.

-- Bet tai neįmanoma, drauge. Čia šalta.

-- Mes išrengsime jėga, -- pasakė sargybinis.

Volodinas pagalvojo. Jis drebėjo iš šalčio ir pasišlykštėjimo, bet nusiėmė šilkinis baltinius ir numetė šalia uniformos ant grindų.

-- Nusiimkit kojines.

Dabar Volodinas stovėjo ant grindų, jo baltos kojos buvo nuogos, kaip ir jo visas kūnas.

-- Atidarykit burną! Daugiau! Pasakykit: "Ah". Dar kartą. Ilgiau: "Ahhh". Dabar pakelkit liežuvį.

Savo nešvariomis rankomis sargybinis praskėtė burną, lyg Volodinas būtų parduodamas arklys, atidžiai žiūrėdamas, kad po liežuvio ar dantyse nieko nebūtų paslėpta. Pašvietė su žibintuvu net į nosies skylutes, patikrino ausis, liepė praskęsti pirštus, pažiūrėjo, kad nieko nebūtų paslėpta po pažas-

timis, paskui liepė pasi- lenkti ir praskęsti kojas... Viena žodžiu patikrino iki mažiausių smulkmenų visą Volodino kūną, kad nieko nebūtų paslėpta.

Kai Volodinas anksčiau galvojo apie savo areštą, jis vaizdavosi savo viduje audringą dvasinę kovą, bet niekad ne- galvojo, kad tai bus taip paprasta, absurdiška ir negailestinga.

Sargybinis liepė jam nuogam atsisėsti ant taburetės ir pradėjo peržiūrėti jo rūbus, vartydamas prieš šviesą. Jis mažai kreipė dėmesio į apatinius marškinius, bet atidžiau žiūrėjo apatinių kelnų siūles. Paskui išsiėmė kišeninį peiliuką, pradėjo ardyti batus, lyg kas nors būtų paslėpta tarp puspadžių. Krata tęsėsi daugiau kaip pusę valandos. Volodinas nieko nesakė, kad išplėšė jopalto pamušalą, supiaustė petnešas, bet nustebo, kai išpiaustė švarko sagas.

-- Kodėl jūs išpiovėte sagas?

-- Tai draudžiama, -- atsakė sargybinis.

-- Kaip tai? Kaip aš dėvėsiu rūbus?

-- Susiriškite virvute, -- atsakė sargybinis ir išėjo.

Volodinas nedaužė iduris ir nerėkė, jis net buvo patenkintas ir laimingas, kad paliko dar keletą sagų palte. Vos jis spėjo susirinkti rūbus ir pradėjo rengtis, kai kambarin įėjo naujas sargybinis nešvariame baltame chalate. Pasižiūrėjęs į Volodiną kaip į kokią daiktą įsakė:

-- Nusirenkit!

Volodinas norėjo atsakyti kažką grasinančiai, bet pažeminimas sustojo gerklėje.

-- Aš ką tik buvau nusirengęs. Kodėl mane neišpėjo, kad nesirengčiau.

Atsakymo nesulaukė ir sargybinio priežiūroje vėl pradėjo nusirenginėti. Kas pritrenkė Volodiną, kad visi tie žmonės tylėjo, kai normalus

Kodėl lietuviai turi balsuoti už lietuvius kandidatus? Tokia buvo pasikaitos tema, kurią Bostono santariečių klubas pasiūlė kandidatui į valstijos seimelį, Gintarui V. Karosui. Pirmu žvilgiu tema atrodo kaip trečiojo skyriaus rašinio galvosūkis. Tačiau, Adamkaus, Valuko ir Karoso pralaimėjimai lapkričio 5 d. rinkimuose parodo, kad nuo Bostono iki Chicagos lietuviai ir lietuvių kilmės žmonės nežino atsakymo į šį elementarinį klausimą. Net "nekultūringi" juodžiai ir portorikiečiai savaimė supranta, kad reikia remti saviškius, nežiūrint kokių partinių sąrašų jie eiti.

Tai liūdnas komentaras apie lietuvių išsivijimą JAV-bėse. Ypač kai LB didžiuojasi, jog lietuviai pastoviai apsigyvenę šiame krašte 100 metų. Mūsų šalis nieko neišmoko per šitą simtmetį. Kodėl? Gal todėl, kad kai lietuvis bando prasimušti pro geto mūrą, peržengti parapijos salės slenkstį, jo bendrataučiai jam pavydi. Kai kas nors bando ko nors atsiekti amerikiečių visuomenėje, tai jis tuoj apšaukiamas savanaudėliu, noris pasirodyti amerikonomams, būti mandresniu.

Bostono lietuviai ne kartą skundėsi, kad amerikiečiai politikai juos ignoruoja, kad nėra lietuvių, kurie užsimotų kandidatuoti į aukštesnius valstybinius postus. Šiais metais čia atsirado toksai drąsuolis -- Gintaras Karosas. Komercinių kursų ir tei-

žmonės atsakinėjo. Nusirengus, sargybinis liepė atsisėsti ant taburetės ir priejęs iš užpakalio suėmęs už galvos pradėjo kirpti plaukus.

-- Ką tai reiškia? -- sušuko Volodinas, stengdamasis ištraukti galvą iš po mašinėlės. Kas jums leido? Aš dar nesu areštuotas. Jis norėjo pasakyti, kad dar neįrodė jo kaltumą. Bet kirpėjas tvirtai laikė už galvos ir pasipriešinimas pas Volodiną greit užgeso. Šis jaunas ir išdidus diplomatas, pripratęs skraidyti tarptautiniais lėktuvais, kuris gerėjosi Europos sostinėmis, dabar buvo tik nuoga asmenybė su pusiau nukirptu pakaušiu.

(Bus daugiau)

ALGIRDAS BUDRECKIS

sės studentas, Studentų Sąjungos ir skautų veikėjas, jo ryšiai ir su amerikiečiais ir su lietuvių visuomenininkais imponavo respublikonų partijai. Tokie respublikonų šulai, kaip gubernatorius John Volpe (būsimas Nixono kabineto narys), Bostono šerifas Sears, bei kiti Karoso asmenybėje išvėlgę galimybę sutelkti tautinių mažumų (lietuvių, lenkų ir italų) balsus ir palaužti ilgametį airių demokratų monopolį Pietų Bostone.

Teoretškai planas buvo geras: 6.000 lietuvių, 4.000 lenkų ir 2.000 kitų mažumų balsų galėtų nunešti 8-10.000 airių demokratų balsų. Partija verbavo Karosą. Amerikiečių politikų tarpe jis visur drąsiai sakėsi esąs lietuvis, nekeisias nei vardo, nei pavardės. Daugel teisėjų ir partijos veikėjų žavėjosi jo jaunatviška energija ir šviežia galvosena. Rezultatatas: lapkričio 5 d. du airiai demokratai gavo po 10.000 balsų (mat, buvo renkami du iš trijų kandidatų), o Karosas gavo 3.500. Vadinasi, net ne visi lietuviai balsavo už lietuvi. Dar blogiau, iš tu 3.500 balsų buvo nemaža lenkų ir italų! Tad kur lietuvių solidarumas?

Gal vertėtų grįžti prie klausimo, kodėl lietuviai turi balsuoti už lietuvių kandidatus. Žiūrint iš tautinės bendruomenės taško, saviškio laimėjimas amerikiečių politikos poste, kelia tos bendruomenės prestižą ir įtaką Amerikos visuomenėje. Savo balsų surinkimoje. Savo balsų surinkimoje. Gal vertėtų grįžti prie klausimo, kodėl lietuviai turi balsuoti už lietuvių kandidatus. Žiūrint iš tautinės bendruomenės taško, saviškio laimėjimas amerikiečių politikos poste, kelia tos bendruomenės prestižą ir įtaką Amerikos visuomenėje. Savo balsų surinkimoje. Savo balsų surinkimoje.

politikai ją ignoruoja. Tokia buvo ir yra Amerikos politika mažumų atžvilgiu.

Joks pasiteiksinimas, kad 90% Pietų Bostono lietuvių balsuotojų yra demokratai ir seni ateiviai. Nejaugi nauji ateiviai negalėjo draugiškai paskatinti savo tautiečius palaikyti "lietuvininką". Nejaugi seni ateiviai ir jų vaikai tiki, kad Perkūnas būtų juos nutrenkęs, jei balsavimo būdelėje jie būtų paspaudę "respublikono Karoso" raktelį. Juk visi amerikona pasirenka "geriausius kandidatus" iš visų sąrašų. Aklas "straight party" balsavimas yra tik siauro galvojimo žymė. Balsuok už savo demokratą, -- susipratęs lietuvis turėjo patarti, -- bet mūsų atžvilgiu padaryk išimtį. Net tamsūs juodžiai tą žino.

Šalia to, lietuviai turi suprasti, kad Amerikoje niekas savo balsų akiai neatiduoda. Balsuotojas balsuoja už tuos, kurie jam ar jo grupei ko nors konkretaus duos. Nejaugi lietuvių laimėjimas nebūtų buvęs visų lietuvių konkretus laimėjimas?

Gal Bostono santariečių klubas turėjo kandidatui Karosui kitaip pastatyti klausimą: Kodėl lietuviui kandidatui reikia lietuvių balsų?

HELP WANTED MALE

MAINTENANCE. Man for metal melting shop. Extensive machine repair exper. is Essential. Routine electrical repair exper. is desirable. Gas and arc welding exper. is essential. Current Dearborn location will move to new facility in Plymouth Twp. in Feb. 1969. Howmet Corp. Metal Products Div., 5320 Oakman Blvd., Dearborn, Mich. Call 313-581-7200. An Equal Opportunity Employer (114-120)

MEDICAL TECHNOLOGIST. ASCP preferred positions open. Full and part-time. Experienced. All shifts. Apply: Personnel Office, Ingham Medical Hospital, 401 W. Greenlawn, Lansing, Michigan. (114-121)

MOLDERS, COREMAKERS, LABORERS at gray iron foundry established 1920. New contract offers substantial wage increases, company paid insurance and improved pension. Plant-wide incentive. Apply in person. AMERICAN FOUNDRIES COMPANY, Milan, Michigan 48160. (115-124)

EXCELLENT OPPORTUNITY For Ex-Servicemen Many Fringe Benefits Small Plant. Steady Work

PRINTER For offset letter-press and typesetting DIE-CUTTER For Heidelberg-platen. Mehle vertical V-30

HANDYMAN Light assembly work, fabricating signs, decor, framing, etc. SHAW & SLAVSKY, INC. 13821 Elmira, Detroit, Mich. (117-118)

KALĖDINIAI SIUNTINIAI 1968

Artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome tris specialiai sudarytus siuntinius iš tokių dalykų, kurie labiausiai yra reikalingi ir būtų naudingi Jūsų giminiams.

MISŖUS KALĖDINIS 1968.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztukas, itališkas vyriškas arba moteriškas nailoninis lietaus paltis, 3 1/2 jardo vilnonės angliškos medžiagos vyriškam kostiumui, 3 jardai labai gražios medžiagos moteriškam kostiumeliui, vilnonė medžiaga sijonui, puikūs vyriški nailoniniai marškiniai, arba nailoninė bliuskutė, 1 dėžė šokoladinių saldainių, 20 angliški geriausios rūšies cigarečių. \$90.00.

MOTERIŠKAS KALĖDINIS 1968.

Komplektas moteriškų labai gražių nailoninių apatinių rūbų (labai ten reikalingi ir naudingi), gėlėta arba su ornamentais vilnonė skarelė, 3 jardai cremlene medžiagos moteriškam kostiumui, gražus moteriškas megztukas, 3 jardai vilnonės medžiagos paltui, 2 1/2 jardo vilnonės medžiagos suknelei. \$90.00.

MAISTO SIUNTINYS 1968.

1/2 sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 6 sv. geriausios rūšies baltų miltų, 2 sv. ryžių, 1/4 sv. pipirų, 1/4 sv. lapelių, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 dėž. Nescafé, 3 sv. geriausios rūšies kiaulinių taukų, 1 sv. šokoladinių saldainių. \$30.00

Taip pat į bet kurį siuntinį galima dadėti žemiau išvardinti dalykai visad naudingi ir laukiami Lietuvoje:

Vilnonė skarelė \$4.00, nailoniniai lietaus paltis \$10.00, vyriški arba moteriški megztukai \$12.00, nailoniniai marškiniai \$7.00, vyriškos arba moteriškos nailoninės arba vilnonės kojines \$2.00, labai geras parkeris firmos "Parker" \$7.00, šveicariški laikrodžiai \$30.00.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos siuntėjas pats sudaro iš mūsų kainoraščio ir taip pat, persiunčiame Jūsų pačių sudarytus siuntinius. Mūsų sąskaitos duoda Jums teisę gauti Income Tax sumažinimą.

BALTIC STORES LTD.,

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2. ENGLAND. TELEF. SHO 8734.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpius.

Spauda -- priemonė
tautai auklėti

Mes raginame vieni kitus skaityti lietuvišką spaudą. O jei raginam, tai tam yra priežasčių. Žinom, kad spausdintu žodžiu siekiama ir tam tikrų tikslų. Kas per priežastys ir kurie tikslai verčia žmogų skaityti?

Didieji auklėtojai tvirtina, kad didžiausia ir geriausia priemonė tautai auklėti yra ir bus spauda. Tačiau šalia spaudos dar yra mokykla, kuri turi tiesioginį tikslą žmogų auklėti, o per jį — šeimas ir atskiras tautas. Tačiau yra didelis skirtumas auklėjimo metode, tarp mokyklos ir spaudos.

Mokykla, jos vidaus gyvenimas, jos dėstymo būdai, jos įtaka į jaunuolių protą, yra žinoma. Mokykla reikalauja iš jaunuolių pilno atsidavimo, bet dėl susidėmusių gyvenimo aplinkybių jaunuoliai mokykloje būna tik tam tikrą laiką. O po to atsisveikina su ja visam laikui.

Spauda atvirkščiai eina visai kitokiu keliu ir visai kitais būdais skverbiasi į žmonių sielas. Vadinasi, mokykla, tikra to žodžio prasme, yra laikinas žmogaus gyvenimo kelrodas, spauda žmogų lydi per visą jo gyvenimą. Ji mažiau gvildena teoretinius dalykus bei žinias, bet ji jas perduoda, apvilkus daugiau ar mažiau, praktiškais reikalais ir pati daro praktiškas išvadas. Spauda mažiau žiūri į bešališkumą, bet daugiau veikia į žmogaus jausmų sritį. Todėl, savaime suprantama, kad mokykla yra be galo svarbus dalykas jaunų auklėjimas, taip ir spauda — priaugnčiai tau-

tos kartai, ir ypač tiems, kurie jau apleido mokyklos sienas, yra itin svarbus ir labai reikalingas veiksnys.

Kitaip tariant, spauda yra lyg visuotinis tautos universitetas, kurį lanko ne vienas kitas asmuo, bet visi, be lyties, amžiaus ir socialinės padėties skirtumo. Štai dėl tų priežasčių ir nesunku suprasti, kad spauda yra didžiausia ir tinkamiausia tribūna, iš kurios yra kalbama į plačią visuomenę ir dažnai tai visuomenei vadovaujama.

Tai tos pagrindinės priežastys, kurios verčia kiekvieną lietuvį, o ypač jaunuolius skaityti savąją lietuviškąją spaudą, nes spausdintas žodis yra galybės elementas.

Jei nustatoma, kad spauda yra begalinė jėga ir didelis veiksnys žmogaus gyvenime, tai reikia žinoti ir tvirtai nusistatyti ne tik skaityti, bet ir ją uoliai neskaityti tarpe platinti.

Mes visomis išgalėmis prisidedame prie mūsų tautos kuriamojo darbo, norėdami daugiau pasireikšti kūryboje ir Lietuvos laisvinimo eigoje. Vadinasi, turime aukoti tautai savo jėgas ir šioj dvasioj ir šia kryptimi ugdyti savyje tautinius idealus, kurie skatintų mus prie tolimesnio tautinio veikimo.

Kiekvienas spausdintas žodis, kuris tarnauja šiems pagrindiniams siekimams, yra mūsų kelrodas, o tai spausdinto žodžio — pagrindinis tikslas.

Čia ir yra svarbiausia spausdinto žodžio paskirtis ir uždaviniai. (jm)

"Net hitlerininkai Lietuvoj
nenaikino žydų kapų..."

LIETUVOS ŽYDŲ LAIŠKAS ANTANUI SNIEČKUI

"Mes nebekalbame su Jumis apie kilnius komunistinius idealus, apie žmonių ir tautų lygybę, apie proletarinį internacionalizmą. Visi šitie šūkiai jau seniai išmesti iš demagogijos žiukšlyną. Jie pakeisti dabar vienu lozungu: 'Meilė didžiajai rusų tautai, o kas nuo tos 'meilės' lieka, pasidalinkime patys'."

Tokiais pareiškimais prasižėdė Lietuvos žydų A. Sniečkui rašyto laiško baigiamoji pastraipa. Apie šį laišką žinių Amerikos spaudoje pasirodė spalio 30 dieną. Po to daug kas, jų tarpe ir lietuvių laikraščiai bei organizacijos gavo iš Academic Committee on Soviet Jewry (315 Lexington Ave., New York, N.Y. 10016) to laiško ne tik vertimą į anglų kalbą, bet ir jo ištiso teksto nuorašą lietuvių kalba. Iš ištisinio teksto paaiškėjo, kad spalio 30 viešumon išskeltasis laiškas Vilniuje rašytas 1968 metų vasario 15 dieną. Laiškas adresuotas "Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto Pirmajam Sekretoriui drg. A. Sniečkui" ir pradedamas tokiu prisistatymu:

"Mes, šį dokumentą aptarę ir pasirašę komunistai ir nepartiniai žydų inteligentijos atstovai".

Bet teksto nuorašo gale, vietoj parašų, yra tik toks pareiškimas:

"Nutarta neskelbti 26 šį dokumentą pasirašiusių pavardžių. Mes gerai žinome, kaip buvo susidoro su žmonėmis, vienu ar kitu metu protestavusiais prieš klestinį antisemitizmą Tarybų Sąjungoje. Partija mus mokė budrumo ir jo mums prireikė dabar, rašant LKP Centro Komitetui. Kokia skaudi ironija".

Iš tokio pareiškimo turinio išplaukia išvada, kad šis įrašas buvo ne tik nuorašose, bet ir originale, nesgi, išleidus viešumon, į užsienius, laiško tekstą, nebūtų prasmės slėpti ir jo autorių pavardes, jeigu jos būtų jau žinomos kaip tik tiems, nuo kurių jos gali būti slėptinos. Tad atrodo, kad laiškas buvo anoniminis. Bet laiško turinys ir ypač stilius yra neabejotinas įrodymas, kad jis rašytas Vilniuje gyvenančių asmenų grupės, teisingai save apibadinusios pirmajame laiško sakinyje.

Jei iš amerikiečių laikraštinių trumpai pateikto atpašakojimo galėjo susidaryti įspūdis, kad laiške skundžiama si tik "lietuvių tautos dalies" antisemitizmu, tai iš ištiso laiško teksto visiškai aišku, kad laiško autoriai apskritai lietuviams nesiskundžia, ir jeigu nurodo vieną kitą sau nemalonų reiškinį ir lietuvių tarpe, tai drauge pabrėžia ir tai, kad toki reiškiniai yra paskatinti pažiūrų, sklindančių ir aukščiau... Laiško autoriai sako:

"Mes žinome, kad žydų padėtis Lietuvoje yra žymiai geresnė, negu kitose TSRS vietose... Per visą pokario laikotarpį Lietuvoje turėjome tik vieną kruviną pogromą Plungėje 1958 metais, tuo tarpu Ukrainoje jų buvo, mūsų žiniomis, ne mažiau kaip 20... Mes aukštai vertiname LKP, jos tradicinį internacionalizmą ir lietuvių tautos nacionalinę toleranciją. Bet, vis dėlto, kaip LKP CK plenumo pareiškė valstybės saugumo komiteto pirmininkas Petkevičius, žydų gyventojų tarpe stiprėja emigracinės tendencijos. Yra žinoma, kad, jeigu šiandien būtų atidarytos sienos emigracijai, maždaug 80 procentų visų žydų gyventojų apleistų Tarybų Lietuvą ir išvyktų į Izraelį. Žmonės paliktų čia viską, nepaisant to, kad padėtis Artimuosiuose Rytuose nestabili, kad mūsų krašto žmonės, įpratę prie drėgno klimato, labai sunkiai tenai aklimatizuojasi... Jiems būtų nelengva integruotis Izraelio visuomenėje. Turime paradoką. Čia mes nepageidaujame, visai engiami, per ilgą nutautinam ir net spaudoje viešai įžeidinėjami, o kartu prievarta sulaikomi..."

"Antisemitizmas aistras", anot laiško autorių, skatina "antiizraelišką propagandą, ypač centrinės (t.y., maskvinės, E.) spaudos karikatūros". Tokia spaudos medžiaga teikianti peną ir "vietinei judobijai", suteikianti visam reikalui "vidinį adresą". Nurodomas toks vietinės judobijos pavyzdys:

"Savaistraštis KALBA VILNIUS (radio-televizijos laikraštis) Nr. 7 (išėjęs tą pačią savaitę, kai tas laiškas rašytas, E.), psl. 14 išspaudino kraštutininko St. Skrodenio kruopščiai išpešiotas ir atsargiai atrinktas iš lietuvių klasikų kūrybos citatas, parodančias žydus, kaip tradicinį pašaipos objektą. Skaitant, peršasi mintis, kad tyčiotis iš žydų -- sena lietuvių liaudies 'tradicija'."

Čia laiško autoriai paaiškina, kad, pavyzdžiui, užgavėnių eitynėse lietuvių pasišaipydavo ne tik iš žydų, bet ir iš kitų: čigonų, vokiečių, o šalia tų "figūravo, o kartais net dominavo girtos maskolios -- čy-nauniko ir honoravo lenko -- šliktos personažai". Ir Skrodenio cituojamose Žemalės, Jucevičiaus ar Valančiaus raštuose esą pilna antirusiškų ir antilenkiškų pasisakymų, -- "reikia tik mokamai juos atrinkti ir iš karto pateikti". Bet kad buvo atrinktos ir pateiktos tik žydus liečiančios pašaipos, laiško autoriai kartu ir priekaištuoja, ir teisingai, sakydami:

"Tačiau autorius Skrodenis ir KALBA VILNIUS redakcija žino, kad girta maskolų -- čy-nauniko ir honoravą lenką -- šliktą pašiepti nevalia, o apie žydus rašyti -- dabar galima. Tik šitaip paaiškintina tokia kruopščiai atranka..." (Žodis "dabar" pabrąuktas laiško autorių, E.)

Kitas priekaištas kreipiamasis į laikraščio atsakingus administracijos pareigūnus (kurie ir partijoje visi aukštesiose pozicijose), kam jie proteguoja lietuvių žydų sąskaiton. Prekybos ministro pavaduotojas Kazbaras viešai į tokį priekaištą atsakė, kad "būti lietuvių Tarybų Lietuvoje yra politinė sąvokė". Televizijos (komiteto) pirmininko pavaduotojas Kuodelis, esą, "atvirai susirinkime kritikavo vieną korespondentą už žydiškas manieras ekrane". O Pedagoginio Instituto rektorius Uogintas vienam dėstytojui atvirai pasakė: "Kas iš to, kad jūs (atsait, žydai, E.) šiandien geriau išmanote vokiečių ar anglų kalboje, fizikoje ar matematikoje, chemijoje ar muzikoje. Mes turime ugdyti savo kadrus, kad rytoje lietuvių būtų kvalifikuotesni už jus". (Gramatika šiame posakyje greičiau laiško autorių, negu Uoginto).

Laiške tvirtinama, kad "Uogintas tik viešai pagarsino jau seniai praktikuojamą kadrų politikoje principą". Kad toks principas iš tikrųjų praktikuojamas, laiško autoriai įrodinėja tokiais faktais:

"Per visą pokario laikotarpį ne vienas Lietuvoje gyvenantis žydas studentas (išskyrus kelių privileijuotųjų vaikų) nebuvo pasiustas su respublikine stipendija į Maskvos ar Leningrado aukštąsias mokyklas toliau studijuoti. Ne vienas iš Lietuvos kilęs žydas nesimokė Maskvos ar Leningrado aspirantūros stacionaruose. Ne vienas žydas -- komunistas nestudijavo Visuomeninių mokslų akademijoje ar TSKP CK Aukštojoje partinėje mokykloje (išskyrus M. Bardonaitės)".

Didžiausias priekaištas pareikštas Vilniaus miesto administracijai ir komunistų partijos vadovybei: "Iki šiol dar niekad ne vienas žydas komunistas nebuvo išrinktas miesto arba keturių rajonų vykdomųjų komitetų pirmininku, pavaduotoju ar sekretoriumi. Po Atamuko nušalinimo (Salamonas Atamukas, gimęs Kijeve 1918 metų pradžioje, Lietuvoj nuo 1934 metų veikęs komсомоло ir kompartijos po grindiniame darbe, karo metu buvęs "lietuviškoji divizija", nuo 1953 m. dėstytojas aukšt. partinėje mokykloje Vilniuje, E.), ne vienas žydas komunistas nebuvo išrinktas partijos

žydu ir skubama kuo greičiau išgrūsti jį į pensiją..."

Kaip ir visoj Sovietijoje, Lietuvoj dabar nėra žydų kalba leidžiamos spaudos, nėra žydų dėtomąja kalba mokyklų, nėra žydų teatrų nei draugijų, nei kitokių kultūrinių institucijų. Dėl to laište rašo:

"Mes žinome, kad žydų kultūros institucijos Lietuvoje sunaikintos ne LKP CK iniciatyva (tai Maskvos iniciatyva, E.), ir todėl, manom, nėra reikalo šio klausimo dabar kelti. Tačiau niekas nepamiršo susidorojimo su smulkininku, senu komunistu po grindininku, tėvynės karo veteranu Cesarku, išdrįsusiu, kaip 1863-1905 spaudos draudimo laikais lietuviui 'daraktoriam', mokyti grupę žydų jaunimo gimtosios kalbos alfabeto. Jis buvo pašalintas iš partijos ir iš visur išvytas".

Vienas iš ryškiausių aktyvistų komunistinei valdžiai yra kapinių negerbimas. Sako: "Vietiniai valdžios organai, aiškiai iš viršaus nuolaidžiaujant ar net tyliai pritarant, naikina žydų kapines, o dar išlikusiose ganomi miestelių gyventojų gyvuliai. Akmeniniai antkapiai naudojami, kaip statybinė medžiaga". Esą, net hitlerininkai nei Lietuvoj, nei Rytprūsioje žydų kapinių nelietė, o dabar... Laiško autoriai nuogustauja, kad jei "grėsmingai kylanti antisemitizmo banga" nebūsianti nuslopinta, tai "Lietuva vėl 'pasipuoš' naujais Paneriais ir devintais fortais". Dėl to apeliuoja į Sniečkus ir jo kolegų "bendražmogiškumą, demokratinius įsitikinimus"... (ELTA)

MŪSŲ DAILININKŲ AUKA
BENDRUOMENEI

Šiais Lietuvos Laisvės Kovos metais Jungtinis Finansų Komitetas kurio pirmininku yra prel. J. Balkūnas, buvo užplanavęs įvairiais būdais sutelkti 100.000 dolerių iš lietuvių visuomenės. Dar liko tik pusantro mėnesio, o lėšų iki šiol gauta tik apie 22 tūkstančių dol.

Lietuviai dailininkai, kurie sakoma, mažiau siai auksa tautiniams reikalams, šį kartą aiškiai įrodė, jog taip nėra. JFK norėdamas aukščiau minėtą sumą sukelti, kreipėsi į mūsų dailininkus, kad jie padovnotų po vieną savo kūrinį laimėjimams.

Dailininkai į šį prašymą jautriai atsiliepė suaukodami 28 kūrinius ir dvi skulptūras. Jei visos bilietų knygtės po 5 dol. būtų išplatintos, tai duotų JFK-tui 50.000 dol. Knygtės išsiuntinės LB apylinkėms, kurių veikiančių yra 78.

Savo kūrinius auksa šie dailininkai: D. Aleidūnaitė, M. Balkuvienė, J. Bagdonas, kun. P. Brazauskas, A. Elskus, A. Galdikas, V. Ignas, R. Ingelevičienė, Č. Janu-

šas, N. Jasiukynaitė, V. K. Jonynas, J. Juodis, J. Paukštienė, J. Pautienius, J. Rūtenis, M. Stančukienė, J. Subačius, E. Urbaitytė, R. Viesulas, V. Vizgirda, W. Witkus ir K. Žoromskis.

Tai nepaprasta dovana už kurią mūsų dailininkai nusipelnė didelės lietuvių visuomenės pagarbos. Bet, ar ta visuomenė tinkamai šią auką įvertins, parodys netolima ateitis, nes meno kūrinių laimėjimai bus gruodžio 29 dieną, todėl skubėkime išgyti bilietų, nes tuo ne tik paremsime PLB-nės ir visų veiksmų veiklą, bet laimėję vertingą dovana praturtinsime savo rezidencijas.

Paveikslų laimėjimais rūpinasi JFK planavimo komisija, kurios pirmininku yra Henrikas Miklas. (eč)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Jaunos Bostono skautės domisi sava spauda. Pirmoj eilėj Lina Šimkutė ir Jūratė Dambruskaitė. Antroje eilėj: Ramunė Jauniškaitė, Kristina Venckutė ir Sigita Bacevičiūtė. Č. Kiliulio nuotrauka

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (71)**BRONYS RAILA****Nuo tų durų lig tų durų**

PAVARGUSIOS KOJOS IR TOLIMI ATSTUMAI

Iš daugelio pareiškimų ir rezoliucijų dėl bendravimo su sovietine Lietuva ir lietuvių tauta šia proga paminėkim tik tris svarbesnes ir būdingesnes.

Pirmiausia, Lietuvos Nepriklausomybės Tautos pasisakymas, paskelbtas "Dirvoje" 1963 m. kovo 1 d., nes jis, mano nuomone, yra politiška sveikiausias ir tiksliausias ir kuris išreiškė pažiūrą trijų LNT sudarančių grupių -- Lietuvių Tautinio Sąjūdžio, Laisvės Kovotojų Sąjungos ir Lietuvių Rezistencinės Santarvės.

Trumpame LNT pareiškime pasakyta: "Bendradarbiavimui, kaip kapituliacijai prieš smurtą -- aiškus ne; ryšiams ir santykiams su lietuvišiais Lietuvoje, kaip priemonėms bent netiesioginei rezistencijai prieš smurtą -- taip. Ar, kada ir kaip tokie ryšiai bei santykiai vykdytini, kokie būdai ir kokios priemonės jiems vartotinos, -- nėra nei viešų svarstymų, nei viešų nutarimų dalykas".

Deja, šio antrąjo pageidavimo lietuvių išeivija nei norėjo, nei sugebėjo paisyti. Nebuvo tam aiškaus ir racionalaus principinės laikysenos aptarimo, kuriam užsienio lietuviai vieningai solidarizuotų. Stigo autoritetingo ir vieningo organo, kuris tokią politiką visapusiškai ištirtų, vykdytų ir visuomeniškai sklandžiai vairuotų. Tuojauprasidėjo vieši svarstymai ir retoriskų nutarimų skelbimai, polemikos, diskriminacijos, nusikaltėlių ir "tautinės drausmės" laužytojų demaskavimai, smerkimai ar gynimai, net grupinių sąskaitų suvedinėjimai ir kitokie ginčai su karčiomis pasekmėmis.

Visa tai greičiausia bus ir toliau. Negalėsime to išvengti, nes tai juk vienintelė vieša sritis, kur kolkas sėkmingiausiai gali vykti mūsų vieša "kova" už Lietuvos išlaisvinimą tuose išeivių sluoksniuose, kuriems Lietuvos išlaisvinimas dar rūpi. Tautos rezistencijai realios paramos iš to gana nedaug, gal visai nieko, gal labiau tik žalinga. To pastarojo penkmečio drumzlės gaudžiai parodė, kad šiuo metu lietuvių išeivija dar nėra pribrendusi reikšmingai politiškai prisidėti prie tautinės rezistencijos stiprinimo ar juo labiau prie jos dvasinio maitinimo tėvynėje.

Tai būtų mano liūdniausias išpūdis. Bet nebėkime nuo tikrovės, kad ir labai liūdnos, nes kitaip gyvenimo tikrovė dar toliau paliks mus užpakalyje.

"Liberališkos herezijos"

Antras pareiškimas priklauso "Metmenų" redakcijai, kuris buvo paskelbtas žurnalo 6 nr., 1963 metais. "Metmenų" žurnalas būtų lyg ir Santaros Šviesos Federacijos organas, kurio dažname numeryje būna panagrinėjami išeivijos politinio ir kultūrinio bendravimo su tauta ir su sovietine visuomene klausimai ir konkretūs atvejai -- atviriau, laisviau ir be gelžbetoninio oficialumo, negu kitoje spaudoje, taigi, su įvairiais kontraversiškais ir net prieštaravimų kupiniais bendradarbių pasisakymais.

Tą "Metmenų" straipsnį prisiminiau ypač dėl to, kad, šalia skautų, savo brošiūroje V. Vaitiekūnas labiausiai ir išskirtinai puola santariečių-šviesiečių grupę. Jų nuodėmėms įrodyti jis pateikia visą eilę paskirų citatų be konteksto ir šiaip nekonvencionalių, "heretiškų" idėjų (kokių, beje, kartais pasitaiko ir jaunesniųjų ateitininkų bei šiaip jauniosios lietuvių generacijos pasisakymuose) -- ir naudoja tai, kaip įrodymą, jog santariečiai esą maždaug vadovaujanti grupė "nusiangažavimui" nuo Lietuvos nepriklausomybės idėjos ir Vasario 16 Akto atstatymo.

Čia neturiu tikslo ginti santariečius nuo to teigimo ir labai didelio apkaltinimo. Jų žurnale, kaip ir kitoje mūsų spaudoje, tikrai pasitaiko minčių ir paradoksų, su kuriais ne visi sutiktume ir galėtume pagrįstai diskutuoti. Bet ar tai jau būtų "nusiangažavimas" ir laisvės kovai, ir Lietuvos nepriklausomybės idėjai ir Vasario 16 Akto atstatymui, lieka daugiau negu abejotina. Priešingai, kai palygini V. Vaitiekūno priekaištus bei kaltinimus su "Metmenų" bendradarbio mintimis, pirmieji labiau skamba kaip nesupratimas ar kažkoks srovinės pagiežos sriautas, gal išreiškiantis daugiau asmeninės mūsų katalikų bloko juristo antipatijas šiai, kaip dabar sakoma, liberalinei mūsų jaunesnės akademinės kartos srovei.

Nepasidavimas mulkinimui

V. Vaitiekūno brošiūroje cituojami įtakingo "Metmenų" žurnalo bendradarbio ir vėliau vieno iš jo redaktorių, Karolio Drungos straipsnio pasisakymai yra žymiai ilgesni, suredaguoti, kaip žurnalui įprasta, sunkoka kalba ir kiek gramėdišku stiliumi. Bet jo pagrindinės mintys, aptariančios žurnalo laikyseną Lietuvos klausimais, yra pakankamai aiškios. Čia nerandam jokių tamsių prielaidų apie politinį bendradarbiavimą su okupantu ir jokio nusiangažavimo Lietuvos nepriklausomybės idėjai.

Priešingai! Įtakingasis žurnalo bendradarbis yra itin vėsus ir kone neigiamai nusistatęs net ir

dėl "kultūrinio bendradarbiavimo" paveikumo. Jeigu sustoti tik ties tomis vietomis, kurias savo brošiūroje V. Vaitiekūnas cituoja, tai anot Drungos, "kultūriškai per "kultūrinį bendradarbiavimą" nei okupuota Lietuva mums, nei mes jai nieko negalime duoti"... Tvirtinimas itin absoliutus ir neabejotinai per griežtas, su kuriuo aš asmeniškai netgi negalėčiau pilnai sutikti. Mes galėtume šiek tiek duoti, gal ir gana daug duoti, ir meno bei mokslo srityje šiek tiek gauti, atmetus anos pusės politinę propagandą. Tiek to.

Toliau K. Drunga berods visai teisingai tvirtina, kad "tikriems kultūriniais ryšiams reikia laisvo abipusiškumo", gi "reti pasikeitimai paskirais menininkais ar menininkų grupėmis yra bereikšmiai". Dar daugiau: -- ligšiolinis okupantų skelbiamas "kultūrinio bendradarbiavimo" šūkis esąs ne tik siekimas toliau laužyti pavergtųjų nugarkaulį, bet ir lietuvių emigracijos smulkinimas (kur man rodos, dar labiau būtų tikę pavartoti žodį -- mulkinimas)...

Galiausiai, daug nusipelnęs ir kacete iškentėjęs lietuvių antinacinio pogrindžio veteranas ir pirmasis 1945 m. į laisvuosius Vakarus pogrindžio kanalu iš Lietuvos atnešęs svarbių autentiškų žinių apie tėvynėje siaučiantį laisvės karą prieš sugrįžusius maskvenus ir jų pakalikus, Karolis Drunga paliečia ir Vaitiekūnui svarbiausią politiskai teisinę problemą pusę. Jis pareiškia, jog vargu ar būtų pagrindo baimintis, kad ir platesnės apimties grupiniai santykiavimai su okupacine valdžia, kol kas labai reti ir daugiau tik spėjami, galėtų pasitarnauti okupaciniam režimui Lietuvoje įteisinti.

Užsiangažavimas? Ne, nusiangažavimas!

Kai V. Vaitiekūnas pabrėžintai ir sutirštintai kalba apie "Metmenų" ir santariečių nusiangažavimą, "kovoiant dėl Vasario 16 Akto atstatymo", tai jis, turbūt nejuočiomis užmiršta iš to paties "Metmenų" bendradarbio, vėliau redaktoriaus K. Drungos straipsnio pacituoti kaip tik visiškai priešingos minties sakinį: -- "Neabejotina ir nediskutuotina lieka tik viena, būtent, neatšaukiamas užsiangažavimas dėl Lietuvos nepriklausomybės ir dėl pavergtųjų lietuvių laisvės", ir -- "kaip tik šio principo kietumas teiktų daugiausia laisvės rinktistarp "taip" ir "ne" konkrečiuose santykiavimo su okupuota Lietuva atvejuose"...

Štai jums ir atvejis -- vienas iš daugelio panašių, -- kiek ir kaip mes sugebame ir mėgstame diskutuoti problemas, broliškai aiškintis, garbingai ir geravališkai siekti didesnio vaiskumo, daugiau šviesos. V. Vaitiekūnas per mikroskopą ieško įrodymų grėsiančiam pavojui, kad kryptis, kurion pasuko "Metmenys" ir Santara, esanti nusiangažavimas laisvės kovai ir Lietuvos nepriklausomybės principui, -- o tuo tarpu to žurnalo bendradarbis, vienas iš redaktorių ir Santaros garbės filisteris teigia, kad užsiangažavimas dėl Lietuvos nepriklausomybės ir dėl pavergtųjų lietuvių laisvės yra ne tik neatšaukiamas ir neabejotinas, bet ir nediskutuotinas principas!...

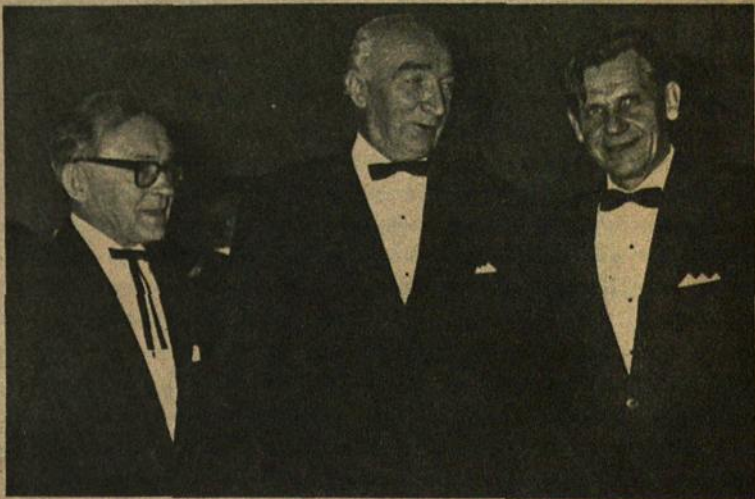
Aišku, Vaitiekūnas užmiršta pacituoti ir to ilgo straipsnio pabaigą, kurioje minima viena aplinkybė, sunkinanti rasti blaisvesnius ir ramesnius sprendimus keblioje dialogo painiavoje su okupuota tauta. Anot Drungos, tai esąs "mūsų pačių nepajėgumas bent patenkinamai atlikti tai, kas mūsų pareigos Lietuvai rėmuose nesudaro jokios problemos. Turime galvoje mūsų politinę, rezistencinę ar dar kaip kitaip galimą vadinti veiklą dėl Lietuvos laisvės ar kovą prieš komunizmą. Po aiškiai pirmaujančios pobūvinės, kiek atsilikusios, bet vis dėlto antroje vietoje stovinčios kultūrinės veiklos, mūsų politinė veikla stovi gal tik dešimtoje vietoje. Šis nepajėgumas yra greičiausiai atsakingas už aistringą neigimą galimybių, kurių buvimą ar nebuvimą galėtų įrodyti tik patirtis. Bet, tiesa, nuvargusių kojų nebevilioja dideli nuotoliai"...

Nežinočiau, ar Vliką sudarančių grupių atstovų kojos jau yra labai pavargusios ir jų nebevilioja tolimi atstumai. Gal per daug prisilakstyta nuo tų durų lig tų durų, gal gi daugumą gelia senatvė ir venų išsiplėtimas? Bet negalima ginčyti Vliko visumai ar bent jo daugumai energijos išteklių ryškinti ir kie-tinti kovą už Lietuvos nepriklausomybės gynimą bent teisiniais bei moraliniais ginklais ir gresiančių pavojų pramatymais.

Ta dingstimi Vlikas yra prirašęs daug rezoliucijų ir nutarimų, kurių vienas iš būdingiausių buvo paskelbtas jau 1961 m. gruodžio mėnesį, kai Vliko sesija dar kartą persergėjo laisvuosius lietuvius. Čia buvo apspręsta išeivijos bendravimo su kraštu prigimtis, moralė ir galimos pasėkos. Įsakmiai pasisakyta prieš organizuotą bendravimą, nors tik Saliamono sofistika iš jo galėtų išskirti ir neorganizuotą bendravimą. Juk iš viso, visuomet geriau, kas organizuota, negu neorganizuota! Pažodžiui: -- "Organizuotas laisvųjų lietuvių bendravimas kultūriniais ir kitokiais reikalais su okupacinio režimo organais ar jo agentūromis Lietuvoje reikėtų Lietuvos aneksijos pripažinimą". Ir tai būtų ne tik šiaip pripažinimas iš nepasižiūrėjimo ar neišmanymo, bet "ne kas kita, kaip savanoriška talka Sovietų Sąjungai legalizuoti agresiją prieš Lietuvą ir jos inkorporavimą į Sovietų Sąjungą"...

Būdingesnio legalistinio galvojimo ir stiliaus sunku būtų rasti. Beveik įtarčiau, kad tos rezoliucijos autoriumi tegalėjo būti V. Sidzikauskas arba pats V. Vaitiekūnas. Savo brošiūroje jis tais pačiais žodžiais, tokia pat dvasia ir tais pačiais teisiniais pagrindais gina šios rezoliucijos kaip ir Clevelando sąskrydžio pasisakymus.

Šiais trim pavyzdžiais, tikiuos, mes turime gana pilną mūsų problemos pažiūrų bei nuotaukų skersinio pjūvio vaizdą, kurį stengiausi sudėstyti pagal autentiškus davinius.

Australijoje išeinantis lietuvių laikraštis Mūsų Pastogė šią vasarą išleido tūkstantinį numerį. Laikraštį gabiai redaguoja Vincas Kazokas. Nuotraukoje vieno pobūvo metu red. V. Kazokas, ALB Krašto Valdybos pirm. S. Narušis ir Mūsų Pastogės administratorius B. Stašionis. V. Vilkaičio nuotrauka

Naturally

SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
 6712 SUPERIOR AVENUE
 13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.
(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
 OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
 Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING — **JOHN J. KAZANAUSKAS, President**

BEŽDŽIONIŲ NAUDOJIMAS ŽMOGAUS GYDYME

Paskutiniame Amerikos chirurgų suvažiavime Atlantic City, N. J. Dr. Hume padarė idomų pranešimą, kuriame jis nupasakojo kaip jis gydė sunkiai kepenų ligomis sergančius ligonius panaudodamas beždžiones. Dr. Hume prieš žiūroje Virginia universiteto klinikose gulėjo kepenų liga serganti moteris. Įvairūs vaistai bei kraujo transfuzijos jos ligos nepagerino. Ji jau kelios dienos buvo be sąmonės ir atrodė neužilgo mirianti.

Sunkia kepenų liga sergantis asmuo nustoja sąmonės todėl, kad jo nesveikos kepenys nepajėgia pašalinti nuodingų kūno apykaitos medžiagų, susidariusių mūsų

organizme biologinio proceso metu. Tokios nuodingos kūno apykaitos medžiagos mūsų organizme susirenka kiekvieną dieną, bet sveikos kepenys jas neutralizuoja ir padaro nekenksmingas. Šitaip kraujuje plaukiančios neutralizuotos nuodingos medžiagos po kurio laiko virškinimo ir šlapimo takais būna pašalinamos iš organizmo. Todėl kepenys yra labai svarbus kūno organas ir be jų žmogus gyventi negali. Turėdamas aštrų kepenų susirgimą ligonis sunkiai serga, bet jeigu liga neužsitęsia ilgai tai jis pasveiksta ir kepenys atsistato. Kepenų pajėgumas atsistatyti yra didelis. Gi ilgai užsitęsęs ilgesnis laiką kepenys visai sutrinka ir ligonis miršta nuo apsinuodijimo.

Kadangi sunkiai sergančiam ligoniui naujų kepenų persodinti negalima, o aparato, pakeičiančio jų funkciją mes neturime, tai kepenimis sergantis ir be sąmonės esantis ligonis ilgai negyvena.

Dr. Hume turėdamas tokią ligonę galvojo, kad jeigu ji vistiek mirs, tai kodėl nepabandyti jos gydymui naujo metodo, būtent leisti ligonio kepenims pailsėti, o jų vieton laikinai pasiskolinti beždžionės kepenis. Mat, kai kurių beždžionių, pavyzdžiui babūnų kūno audiniai ir kraujo sudėtis yra labai artimi žmogui. Žmonės turi keturių rūšių kraujo grupes: A, B, AB ir O. Gi babūnai turi tik dvi: A ir AB. Dr. Hume galvojo, kad turint tos pačios

Dr. D. DEGESYS

kraujo grupės babūną ir žmogų, babūno kepenis galima pavartoti žmogaus kraujo valymui. Dr. Hume nutarė panaudoti babūną savo ligonės gydymui.

Į operacinę buvo atvežta be sąmonės ligonė ir beždžionė-babūnas. Babūnas buvo užmigdytas, jo kūnas atšaldytas, kraujas iš jo indų išpumpuotas ir jo kraujas indai išplauti fiziologiniu skiediniu. Į šitaip paruoštą babūno kraujo indų sistemą buvo paleistas ligonės kraujas, kuris perėjęs per babūno kraujo indus ir kepenis, kepenyse apsivalęs nuo nuodingų medžiagų venomis vėl grįžo atgal į ligonės kūną. Šitokia kraujo cirkuliacija yra vadinama "kryžmine kraujo cirkuliacija". Tokiu būdu babūno kepenys laikinai perėmė ligonės kepenų darbą ir leido jos susirgusioms kepenims laistelėm pasilsėti. Tokioje kryžminėje cirkuliacijoje ligonė ir babūną reikia laikyti keltą dieną, tol kol sutrikę kepenys atsistato. Gi išlaikyti babūną tokiaime stovyje nėra lengva, todėl jis buvo idėtas į gipsą, kad nejudėtų ir prikeltas iš anestezijos.

Ligonė ir tas babūnas visą laiką buvo stebimi gydytojų. Po kelių valandų ligonės kraujo tyrimas parodė, kad ji pradėjo taisyti, o už 11 valandų ji atgavo sąmonę. Už 22 dienų ligonė išsirašė iš ligoninės.

Dr. Hume tokiu metu du gydė keturis ligonius. Du iš jų pasveiko, kiti du mirė, nes jų kepenys buvo jau per daug sutrikę. Panašiu metodu Dr. Bernard Pietų Afrikos širdies chirurgas praeitą vasarą pagydė vieną sunkiai kepenų liga sergančią ligonę. Jo ligonė buvo 29 metų moteris ir turėjo kepenų uždegimą vadinamą infekciniu hepatitu. Ji buvo dar blogesniame stovyje negu Dr. Hume ligonė, nes ji prieš operaciją nustojo kvėpuoti ir buvo išlaikyta gyva tik dirbtinio kvėpavimo dėka. Prijungus babūną prie Dr. Bernardo ligonės, ji už valandos pradėjo kvėpuoti, o už 2 1/2 dienos atgavo sąmonę.

Babūnas kryžminę cirkuliaciją pakelia gerai,

jeigu jis turi tą pačią kraujo grupę, kaip kad ligonis. Skirtinga kraujo grupė ligoniui nieko nekenkia, bet babūnui daro žalą ir jis vėliau miršta. Babūnui ir ligoniui turint tą pačią kraujo grupę, babūnas po tokios kryžminės cirkuliacijos gyvena ir toliau be jokių matomų sutrikimų. Tiesa, babūno kūne esanti žmogaus kraują reikia pakeisti babūno krauju, nes žmogaus kraujas jame laikosi tik 4 dienas ir vėliau ištirpsta.

Šitokie nauji gydymo metodai ateityje bus ištobulinti ir, reikia manyti, daug prisidės prie kepenų ligų gydymo. Kryžminės cirkuliacijos metodu, naudojant babūnus, bus galima išlaikyti tokius ligonis, kurie norės gauti naujas kepenis ir lauks eilės kepenų persodinimo operacijai. Kepenų persodinimas yra komplikkuota operacija ir šiuo metu jų rezultatai nėra geri. Nuo 1963 metų yra padaryta virš 35 kepenų persodinimo operacijų. Tik vienas ligonis šitaip operuotas gyveno ilgiau nei vienus metus laiko. Reikia atsiminti, kad 1954 metais, kai buvo pradėtas inkstų persodinimas, rezultatai irgi nebuvo geri. Gi šiuo metu jau yra virš 800 žmonių su persodintais inkstais. Vienas jų yra išgyvenęs virš 12 metų, kitas virš 9.

MIRĖ RAŠYTOJAS UPTON SINCLAIR

Lapkričio 25 d. Bound Brook, N. J., mirė garsus amerikiečių rašytojas Upton Sinclair, sulaukęs 90 metų amžiaus.

Jis pagarsėjo savo knyga, "The Jungle", 1906 metais, aprašydamas Chicagos skerdyklų darbininkų gyvenimą ir labai nešvarias mėsos apdirbimo sąlygas tais laikais. Tās jo veiklas privertė valdžią įvesti maisto švaros įstatymus.

Kadangi Chicagos skerdyklose pačius sunkiausius ir prasciausius darbus tadā dirbo ir lietuviai, savo veikale autorius gausiai paminėjo lietuvių, vyrų ir moteris, vardais, kaip aukas darbininkų išnaudojimo sistemos.

Tas jo veikalas, pavadintas "Raistu", išverstas lietuviškai ir turėjo didelę populiarumą lietuvių visuomenėje.

Upton Sinclair daugeliu savo knygų kovojo už socialinių sąlygų gerinimą. (K)

Povilo Puzino tapytas paveikslas "XX amžiaus madona" 1951 metais apdovanotas aukščiausią premiją tarptautiniame madonų meno festivalyje, Los Angeles, Calif., ir 1956 m. gavęs "Grand National Award" American Artists Professional League New Yorke.

Dailininką Povilą Puziną prisimenant

A. Rūkštelė

Jau metinės, kai dail. Povilas Puzinas iškelia vo į amžinybę. Dailininkas, kuris mokėjo gerėti, džiaugtis ir vertinti šį pasaulį. Jam gyvenimas buvo didelis kūrinys iš kurio visumos ėmė vieną ar kitą iškarpą reikiamam laikui bei atitinkamai nuotaiškai perduoti savo ribotose drobėse. Apdovanotas vidine energija, kūrybiniais polėkiais ir tapybinio išradingumu jis labai daug žadėjo mūsų meno pasauliui. Deja, 1967 m. spalio mėn. 22 d. nutrūko Povilo Puzino gyvenimo gija ir sudužo mūsų viltys ir laukimai. Liko jo kūriniai ir į juos sudėta nemirštanti dailininko dvasia.

Povilas Puzinas gimė 1907 m. rugpiūčio 3 d. Rygoje, Latvijoje, grynoje lietuviškoje šeimoje. Nežiūrint, kad Latvijoje mokėsi, ten baigė Meno akademiją (1932 m.) jau 1933 m. jį matom Lietuvos kario uniformoje, atliekant karinę prievolę. Jis tampa nuolatiniu Lietuvos gyventoju. Tik vokiečių okupacijos metu turėjo pasitraukti į Rygą, nes buvo paieškomas, kaip Laisvės Kovotojų grupės narys. 1944 m. buvo suimtas ir kalintas Rygos kalėjime. Lygiai buvo aršus antikomunistas. Tokiu išliko iki paskutinių savo gyvenimo dienų.

Lietuvoje gyvendamas gyvai reiškėsi meno gyvenime. Gi duoną, kaip ir dauguma dailininkų, turėjo pelnytis mokytojaudamas. Pradžioje, 1937-39 m., buvo Panevėžio

berniukų gimnazijos piešimo mokytojas, o 1940-41 Taikomosios dailės instituto dėstytojas. 1944 m. pasitraukęs į Vokietiją gyveno Ulme daugiau

los mokytoju. Sekančiais metais persikėlė į Los Angeles, Calif., tapdamas Lietuvių Dienų meno skyriaus redaktorium. Juo išbuvo iki 1956 m. grįžimo į New Yorką. Los Angeles gyvendamas Povilas Puzinas išgarsėjo savo kūrinių ir gautomis premijomis. Ypatingai jį iškėlė paveikslas XX amžiaus madona. New Yorke vėلدėstė Cattan Rose meno mokykloje iki 1958 m., Long Island Art League meno mokykloje ir Jackson Heights Art Club meno mokykloje.

Dažnai dalyvaudamas įvairiose menoparodose Latvijoje, Lietuvoje ir JAV Povilas Puzinas itin ančiai įrodė save pilnai subrendusiu dailininku ir vertu vispusiško dėmesio.

Jo kūrinių yra įsigiję Rygos miesto muziejus

(Nukelta į 6 psl.)

Povilas Puzinas

siai tapydamas portretus. Į JAV atvyko 1947 m. Buvo Cattan Rose New Yorke meno mokyk-

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos dvyliktosios kultūrinės premijos laureatas Bronys Raila su 1968 m. valdybos nariais. Nuotraukoje iš kairės: dr. A. Kisieliū, Bronys Raila, pirm, dr. V. L. Ramanauskas, dr. A. Baltrukėnas, Trūksta valdybos narių dr. A. Čepulio ir dr. J. Skrinskos, J. Garlos nuotrauka

Povilo Puzino paskutinis tapybos paveikslas "Sekmadienio rytas" kuris 1967 m. buvo apdovanotas Allied Artists of America aukso medaliu.

POVILAS PUZINAS

DAILININKĄ POVILĄ PUZINĄ PRISIMENANT....

(Atkelta iš 5 psl.)

Latvijos valstybinis muziejus, M.K. Čiurlionio Galerija Kaune, Vilniaus Panevėžio, Šiaulių muziejai ir visa eilė privačių asmenų, įvertinusių P. Puzino kūrybą. Visą eilę premijų yra gavęs Latvijoje, Lietuvoje ir JAV.

Povilo Puzino kūryba yra vertinama dėl jo gero piešinio, geraipajausios bei apvaldytos kompozicijos, kultūringos to-

Žuvis (aliejus)

KRAUTUVĖS VALANDOS: MIESTE 9:30 RYTO IKI 9 VAKARĖ. SKYRIUOSE IKI 10 VAKARĖ. MES DUODAM IR ISKEIČIAM EAGLE STAMPS

MAY'S ALL 7 STORES BASEMENTS

FASONE IKI PAT KAKLO

Vyrams ir
Jaunikaičiams
Turtleneck
Megztinukai

7.99

Puikaus fasono dideliu patogumui skalbiamos Orlon acrylic medžiagos, ilgom rankovėm, su trauktais užverčiamais rankogaliais, minkšta nulenкта apykaklė. S (34-36); M (38-40); L (42-44). Baltos, auksinės, juodos ar melnos spalvos.

Priimami užsakymai telefonu ir paštu.

Skambinkit CH 1-3070; Lorain 233-6141; Elyria 322-6304

BASEMENT MEN'S FURNISHINGS, ALL 7 STORES

TAUPYKIT

Berniukams Corduroy
apvalkas su zip
galvai apdangų

9.90

Palyginkit su kaina \$12.99

100% medvilnės corduroy su šiltu pamušalu apvalkas ir su galvos apdangų. Patogus ateinančioms šaltoms dienoms. Dviejų spalvų pasirinkimas. Tvirtų ziperių ir dviem patogiais kišenais. Dydis 8-16.

\$2 ĮMOKĖTI. Patogios mokėjimo sąlygos

Priimami užsakymai telefonu ir paštu.

Skambinkit CH 1-3070; Lorain 233-6141; Elyria 322-6304

BASEMENT BOYS' CLOTHING, ALL 7 STORES

nų darnos ir drąsios tapybinės technikos. Neveltui jis nepernešė naujojiškos ekstravagancijos, laukinės, nieko nesakančios tapybos, nepernešė abstraktizmo.

Šiandien su malonumu žiūrim į jo kūrybą ir su liūdesiu žvalgome nematydami paties Povilo Puzino.

ŠIAURĖS KALIFORNIJOS LIETUVIŲ ŽINIOS

• Stasys Danis, šią vasarą įsigijęs bakalauro laipsnį Kalifornijos universitete Berkeley, persikėlė į Eugene, Oregon, kur Oregon State University toliau tęs mokslus iš psichologijos. Stasys Danis priklausė lietuvių jaunimo rateliui ir dalyvavo šokių grupėje. Jo tėvai gyvena Monterey, Cal.

• San Francisco keleta lietuvių šią vasarą praleido Europoje.

Jūratė Izokaitytė aplankė Londoną, Paryžių ir keletą Olandijos miestų. Jūratė Berkeley Universitete dėsto prancūzų kalbą.

Donatas ir Danutė Janutai taip pat kelias savaites atostogavo Europoje, didesnę laiko dalį praleisdami Vokietijoje.

Juozas Sidzikauskas (su tėvais gyvenęs Oakland) keliavo po Olandiją, Skandinaviją ir keletą dienų praleido Vilniuje. Juozas Sidzikauskas studijuoja architektūrą.

• Lietuvių jaunimo ratelis lapkr. 3 d. Janutų namuose turėjo susirinkimą ir iš klausė prof. Algirdo Greimo pašnekesį apie lietuvių folklorą. Deja, šiaurės Kalifornija greit praras prof. Greimą ir jo malonią poniją, kadangi profesorius tik žiemos ketvirtį dėsto Calif. Univ. kaip lankantis profesorius. Gruodžio mėnesį grįžta į Paryžių. Visi dalyvavę susirinkime džiaugėsi turėję progą su svečiais susipažinti. Jaunimo ratelis veikia kaip S. F. Lietuvių Bendruomenės padalinys.

• Audra ir Lėlytė Pažemėnaitės iš Burlingame, Tamara Mačiulytė iš Sunnyvale ir Iona Saliamonaitė dalyvavo Los Angeles skautų stovykloje prie Big Bear ežero.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Jaunos studentės talkininkės parodoje prie Lietuvos pinigų, Teišerskytė ir Žulytė, S. Dabkaus nuotrauka

Scena iš V. Krėvės istorinės dramos "Mindaugo mirtis" kurią suvaidino Hamiltono dramos mėgėjų sambūris "Aukuras". Veikalą režisavo E. Dauguvietytė-Kudabienė, S. Dabkaus nuotrauka

J. Grigaliūnas iš Clevelando parodoje laimėjęs premiją už savo pašto ženklų kolekciją, kalbasi su kun. B. Jurksu, daug pasidarbavusių ruošiant parodą, S. Dabkaus nuotrauka

FILATELISTŲ PARODA TORONTE

Toronto pabaltiečių filatelijos ir numizmatikos klubai, minėdami 50 metų Nepriklausomybės paskelbimo ir 50 metų nuo pirmųjų ženklų išleidimo sukaktį, suruošė didelę filatelijos ir numizmatikos parodą lapkričio 2-3 d. Lietuvių salė Toronte. Parodai ruošti buvo sudarytas komitetas iš kun. B. Jurksio ir P. Morkūno (lietuvių), M. Zichmanio ir E. Albering (latvių), E. Raid ir H. Meste (estai).

Parodoje be torontiečių dar dalyvavo keletas didžiųjų JAV lietuvių filatelijų, kaip Ig. Sakalas iš Chicagos, J. Grigaliūnas iš Clevelando, W. Norton iš Philadelphijos, Ruzgas, Motuzas ir Mulevičius iš New Yorko.

Parodos atidaryme dalyvavo Ontario provincijos ministeris p. J. Jermko ir keletas žymių kanadiečių.

Parodai atžymėti buvo išleisti specialūs vokai ir Toronto centrinis paštas pagamino specialų antspaudą. Parodoje dalyvavo 33 eksponuotojai.

Teisėjai po ilgų apžiūrėjimų paskelbė šiuos rezultatus:

Aukščiausia premija "Grand Award" už geriausią rinkinį paskyrė J. Grigaliūnui iš Clevelando. Už lietuviškus rinkinius paskyrė pirmą premiją Motuzui, antrą premiją Mulevičiui ir trečią -- Ig. Sakalui. Jaunuolių grupėje Raimundui Lapui. Už kitus rinkinius pirmą premiją kun. B.

Jurksui, antrą -- Kaminskui ir trečią Mikalaukui. Numizmatikoj už senos Lietuvos pinigų Macikūnui -- Grand Award ir už Nepriklausomos Lietuvos pinigų Morkūnui -- Numizmatic Award.

(jg)

• Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų - Savanorių Toronto skyrius lapkričio 16 d. šv. Jono Krikštytojo parapijos salėje turėjo savo tradicinį metinį balių, kuris praėjo gražiai ir nuotaikingai. Šiuo metu skyriaus vadovybę sudaro V. Streitas — pirm., V. Tamašauskas — sekr. ir St. Paciūnas — ižd.

• Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys Toronte lapkričio 16 d. Prisikėlimo parapijos salėje paminėjo savo kongregacijos veiklos 50 metų sukaktį. Minėjimas buvo suruoštas banketo forma prie vaišių stalų. Dalyvavo apie 300 asmenų. Meninė programą išpildė solistė R. Mastienė, smuikininkas Stp. Kairys ir jaunosios kartos poetė L. Svėgzdaitė. Solistei ir smuikininkui akomponavo muz. D. Viskontienė.

Po meninės dalies vienuolių sveikino konsulas dr. J. Žmuidzinas, Tėvas Placidus OFM, kun. A. Žilinskas, KLB krašto valdybos pirmininkas dr. S. Čepas ir LB Toronto apylinkės pirmininkas adv. G. Balčiūnas.

• Hamiltono dramos mėgėjų Sambūris "Aukuras" lapkričio 17 d. Toronte, Prisikėlimo parapijos salėje suvaidino V. Krėvės 4 veiksmų istorinę dramą "Mindaugo mirtis". Šis didingas veiklas dedikuotas Lietuvos Nepriklausomybės 50 metų sukakčiai paminėti. Veikalą režisavo E. Dauguvietytė-Kudabienė. Į jo pastatymą buvo įsijungę kelios dešimtys aukuriečių. Vien artistų reikėjo 27. O kur rūbai, dekoracijos, baldai, anų laikų šarvai, šalmai, apavas, grimas ir kiti įvairūs reikmenys. Jiems parūpinti ir paruošti dirbo dar visa eilė asmenų. Atsižvelgiant į esamas sąlygas, kuriose veiklas buvo ruošiamas, reikia pasakyti, kad aukuriečiams jo pastatymas Toronte tikrai puikiai yra pasisekęs. Tebus jiems garbė ir mūsų dėkingumas.

Simtine Dirvai

• Ona Karnėnienė, plačiai žinoma ankstyvesnės išeivijos clevelandietė, nuolatine įvairių lietuviškų visuomeninių reikalų rėmėja, vėl prisidėjo su šimtaine Dirvos parėmimui, tuomi padidindama savo įnašą Vilties Draugijoje iki 250 dolerių. Vilties Draugijos valdyba ir Dirva p. O. Karnėnienėi nuoširdžiai dėkoja.

• Dr. K. Vyšniauskas, Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos metiniame suvažiavime lapkričio 23 d. skaitė įdomią paskaitą "Ar TBC užmušta", kuri susirinkusiųjų tarpe sukėlė didelį susidomėjimą ir paklausimų.

Po linksmosios programos dalies, kurią nuotaikingai pravedė aktorius Vitalis Žukauskas, suvažiavime dalyvavę draugijos nariai išsirinko 1969 metams naują valdybą, į kurią įėjo: dr. Vladas Adomavičius, dr. Adolfas Baltrukėnas, dr. Jurgis Balčiūnas, dr. Alfonsas Kisielius ir dr. Juozas Šonta.

Gydytojų žmonos, sudarančios pagalbinį komitetą ir šeimoms posėdžiavusios, į naują vadovybę išsirinko J. Stankaitienę ir M. Matulionienę.

• Vladas Maslauskas, 45 metų amžiaus, praeitą savaitę, lapkričio 21 d. staiga mirė palikdamas nuliūdime žmoną Eugeniją ir posūnį Raimundą. Palaidotas su bažnytinėmis iškilėmis lapkričio 25 d. palydint gaušiam būriui draugų ir pažįstamų.

Velionis V. Maslauskas į Ameriką iš tremties atvyko 1949 m. ir visą laiką gyveno Clevelande.

• SLA 14 kuopos metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gruodžio 1, Lietuvių salėje, 2 val. po pietų. Bus renkama valdyba, aptariami kuopos reikalai ir patiekta metinė apyskaita. Nariai kviečiami sumokėti savo mokesčius.

ŽIDINIETĖS ATSIKURĖ

Buvusios skautės praeitą antradienį, lapkričio 26 d. susirinkusios pas R. Tatarūnienę nutarė atgaivinti Clevelando židiniečių būrelį ir atnaujinti savo veiklą. Visos dalyvės tam entuziasmingai pritarė ir buvo išrinkta "židinio" valdyba, į kurią įėjo: R. Tatarūnienė, A. Miškinienė ir T. Urbaitienė.

Susirinkime dalyvavusi skautininkė A. Augustinavičienė skaitė nepaprastai įdomią paskaitą — "Moteris šeimoje", kuri visoms dalyvėms paliko gilų įspūdį.

KALĖDINIS PARADAS

Vienos mylios ilgio Clevelando kalėdinis paradas vidurmiestyje įvyks šeštadienį, lapkričio 30 d., prasidės 9:30 val. ryto.

Juo bus atidarytas švenčių sezonas, kuris tęsis iki Kalėdų. Rengia The May Company ir WIXY radijo stotis. Parade dalyvaus net 17 orkestrų, bus nešami ore iškilę dešimtys milžiniškų balionų ir 14 įvairiausiai išpuoštų vežimų.

Kalėdiniai paradai įvesta daugelyje miestų, ir tas labai tinka ir reikalinga Clevelandui, sako rengimo vadovai, The May Co. prezidentas Francis Coy ir Norman Wain, generalinis vedėjas WIXY-1260 stoties.

Paradas prasidės 9 val. ryto nuo E. 22-ros gatvės ir žygiuos Euclid Avenue į patį miesto centrą, iš ten į St. Clair gatvę šiaurėje. Ypatinę malonumą tuo visu reginiu turės jaunimas.

• Artėjant Kalėdoms, kai daugelis namų savininkų nori papuošti savo namus elektros šviesomis, The Illuminating Co. pataria viduje įrengiamus apšvietimus statyti taip, kad būtų matomi ir iš lauko. Nebūtina langus ir duris apkabinti didelėmis lemputėmis, nes bet koks apšvietimas matysis sutemus.

Patartina ne perkrauti, nes tas sugadina grožį. Patartina apvežioti namus, duris ir langus iš lauko anksčiau, negu prasidės didesni šalčiai.

• Draugijos savo metiniuose susirinkimuose prašomos paskirti ar išrinkti atstovus į Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungą. Parodykit didesnį susidomėjimą šiuo reikalu. Mokestis atstovui tik \$1.00 metams. Kviečiami ir pavieniai veikėjai stoti į lietuvių darželio narius.

• Ginklų registravimui, vykdam 1968 metų įstatymą, paskutinė data yra gruodžio 1 d.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaušite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

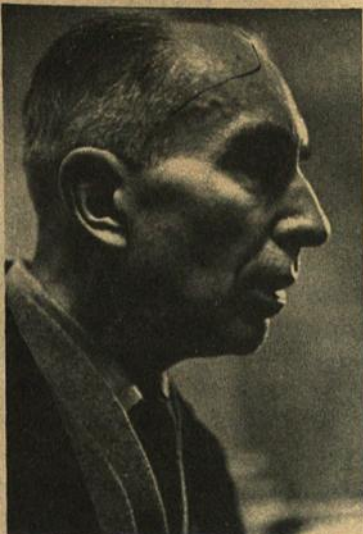
PARDUODAMAS NAMAS

Gerai įrengtas, 2 šeimų, Cleveland Hts. tarp Noble ir Taylor Rds. Parduoda lietuviai.

Telefonas MU 1-1593.

(116-117)

K.V. BANAIČIO MINĖJIMAS

Šią žiemą sukanka penkeri metai nuo muziko — kompozitoriaus Kazimiero Viktoro Banaičio mirties.

K. V. Banaitis mūsų tautos muzikos istorijoje yra vienas iš didžiausių lietuviškos muzikos kūrėjų, giliausiai supratusių mūsų liaudies muzikos simboliką ir ją išreiškęs įvairiomis muzikinėmis kūrybos formomis, išlaikydamas individualaus kompozitoriaus savitumą. Savo kūrinuose, tiek vokališkos, tiek instrumentalinės muzikos veikaluose, jis atkūrė mūsų liaudies muzikos elementus, juos sujungdamas į dar-

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

A. M. D. REALTY

7605 Cornelia — parduota.
1227 East 84 — parduota.
1171 Addison — parduota.
1037 East 77 — parduota.

Norintieji parduoti kreipkitės par mus. Turime daugiau pirkėjų.

Alg. Dailidė — Realtor

Bendradarbiai:

Ant. Mikoliūnas ir Mike Sekara

1123 1/2 Norwood Road
432-1322

PARDUODAMAS NAMAS

7 kambarių, modernizuotas, geras rūšys, dvigubas garažas. Nottingham srityje. Savininkas. Telefonas: IV 6-4958.

EXPERIENCED Bolt and Nut Warehouse Men

EXPERIENCED ORDER FILLERS APPLY
APEX FASTNER CORP.
5780 Federal, 825-1600
Detroit, Mich. (116-120)

WANTED
1ST CLASS SKILLED BORING MILL OPERATORS
For new Cincinnati Gilbert BORING MILL NIGHTS
also
EXTERNAL GRINDERS
Must have tooling experience.
DAYS.
JOB SHOP.
55 to 60 hours per week. Top rates, numerous fringe benefits.
Apply call or write to
W. J. Purtlebaugh
CITY MACHINE TOOL & DIE CO. INC.
132 E. Washington St., Muncie, Ind.
317 -- 288-4431 (116-120)

HELP WANTED MALE

AUTOMATIC TRANSMISSION REBUILDER
EXPERIENCED

Call 851-7333 or in Person
626 E. 152 ST.

(115-117)

Visi padėkime
LIETUVOS KANKINIŲ
VARDĄ ĮAMŽINTI
paminklinėje lietuvių
koplyčioje šv. Petro
bazilikoje Romoje.
Laiko jau ne daug.
Neatidėliokite įrašyti
save ir savočius
koplyčios kūrėjų
tarpe.
Aukoms adresas:
LITHUANIAN
MARTYRS'
CHAPEL FUND
2701 W. 68 Street
Chicago, Ill. 60629

Clevelando jūrų skautai sueigoje.

G. Sniečkaus nuotrauka

VASARAI PRISIMINTI

Užbaigimui buriavimo bei irklavimo sezono, Clevelando jūrų skautai, kartu su svečiais ir tėveliais, turėjo iškilmingą uždarymo sueigą Čiurlionio ansamblio namuose.

Išsirikiavę tvarkingose uniformose jūrų skautai priėmė svečius.

Po įsakymų skaitymo įvyko laivo vado pasikėlimas ir pareigų perdavimas. Sekmingai vadovavęs laivui j.p. A. Andrašius pareigas perdavė jaunam, taip pat visiems jūrų skautams gerai žinomam, vadovui v. G. Sniečkui. Junginio vadovas padėjo buvusiam laivo vadui užkeltą metų atiduoto nuosirdaus darbo jaunimui, mokinant skautiškos ideologijos ir jūrininkystės meno. A. Andrašius ne tik vadovavo laivui, bet kartu buvo nepakeičiamas stovyklų vadovas, dainų mokytojas ir kiekvieno, net ir jauno, asmens prigimtinį kilumą.

Praėjusiais metais Šventasis Tėvas ir Pasaulio Bažnyčių Taryba kreipėsi į visus geros valios žmones, prašydami pirmąją metų dieną padaryti Taikos Dieną. Krikščioniui, tačiau, dartinis kelias į taiką prasidėjo su, svetimųjų okupacijoje gimusių, Kristumi ir vis dar tebeveda per vaikų kančią už kitų kaltes.

Reikia tikėtis, kad Clevelando visuomenė šitai iškiliai kultūrinei šventei skirs tinkamą dėmesį.

Minėjimo pelnas skiriamas jo gausiu rankraščių išleidimui. Bilietai gaunami pasplatintojus ir prie įėjimo. Bilietų kaina 2 doleriai. Dėl informacijų skambinti telef. EV 1-5429.

(am)

KANKINIŲ DIENA

Žygio už tikėjimo laisvę komitetas prašo lietuvių visuomenę gruodžio 28 dieną prisiminti persekiojamą Lietuvos jaunimą: tą ar senkančią dieną, kur galima, surengiant pamaldas ir keltant šio jaunimo gyvenimą spaudoje.

Gruodžio 28 dieną Katolikų Bažnyčia paskyrė savo pirmutiniams šventiesiems — Erodo nužudytiesiems kūdikiams. Mūsų laikais ši Mažųjų Kankinių šventė primena ir visus, deportacijų bei Sibiro tremties metu, lėta mirtimi žuvusius, mūsų berniukus ir mergaites, primena ir gyvuosius viso pasaulio jaunimo kankinius, dažnai, dvasios mirties ir materializmo vergijos grėsmėje.

Jaunimas ilgisi ir siekia žmonių bendruomenės, kuri pilnai gerbtų

tų meniškų darbų sugalvotojas. Naujas laivo vadas G. Sniečkus jaunas, energingas ir patyręs skautavime. Daugiau kaip dešimt metų dirba su jūrų skautais, užimdamas įvairias pareigas. Jo vadovaujama valtis yra laimėjusi pirmą vietą lietuvių skautijoje.

Jūrų skautai ir tėveliai atsisveikino su buvusiu vadu ir su pasitikėjimu priėmė naująjį, likdami kuo puikiau sios sekmės darbe.

Inž. Kazys ir Stasė Gruzdai iš Bostono buvo paskelbti Clevelando jūrų skautų junginio garbės rėmėjais. Jie ne tik kad praeitą vasarą talkininkavo junginiui stovykloje, bet ir paaukojo 50,00 dolerių laivų remontams.

Po oficialiosios dalies parodytas filmas iš praeitos vasaros veiklos bei stovyklavimo. Pasivažiavę tėvų komiteto paruoštomis vaizėmis ir pasidalinta išpuoštais.

Šiuo metu j.s. junginio vadovybę sudaro: P. Petraitis junginio vadas, D. Kižys — adjuntas, V. Petukauskas — bebrų instruktorius, G. Sniečkus — laivo vadas, A. Korsakas — būdžių vadas ir H. Pikturina — parengimų vadovas.

Tėvų komitetą sudaro: L. Kripavičienė, R. Tatarūnienė ir V. Čiurlionis.

PRENUMERUOKIME DIRVĄ!

Laiškai iš visų pasaulio kraštų byloja, kad patikimiausias lietuvių ryšys ir informacijos šaltinis yra laikraštis. Turime bičiulių ir artimesnių žmonių visur. Ir ten, kur valiutos sunkumai, skirtingos gyvenimo sąlygos, neleidžia skirti laikraščiu reikalingos pinigų sumos. Neapsunkinkime BALF ar kitų labdaros organizacijų laikraščių prenumeratomis ar knygų pirkiniais. Užprenumeruokime laikraštį patys, tuo suteikiant didelę moralinę paramą savo artimesniam žmogui.

DIRVA,
6907 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio 44103

Prašau siųsti Dirvą 1 metams (1/2 metų) šiuo adresu

Jungiu čekį, pašto perlaidą 13 dol. (7 dol. 1/2 metų).

Ta proga jungiu Dirvą auka dol.

Parašas

Adresas

Dirvos prenumerata 1 metams — 13 dol., 1/2 metų 7 dol.

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Jungtinio Finansų Komiteto** valdyba praneša LB apylinkių valdyboms ir visuomenės žiniui, kad lietuvių dailininkų suaukotų 29 paveikslų ir 2 skulptūros kūrinių laimėjimas bus š. m. gruodžio 29 d., 4 val. p. p. lietuvių parapijos salė, 64-14 56 Rd., Maspeth, N. Y. Spauda ir visuomenė prašoma dalyvauti.

Laimėjimais verta gero, kai susidomėti, nes visi dailininkų kūrinių—labai vertingi, tad kiekvienas lietuvis, nors už dolerį turėtų nupirkti bilietuką—laimėti paveikslą ir tuo, Lietuvos valstybės 50 m. atstatymo sukakties proga, parems lietuviškus kultūrinius ir Lietuvos laisvinimo darbus.

Bilietai gaunami visose LB apylinkėse, pas spaudos platintojus. Bilietų šaknelės su pavardė, adresu—grąžinti iki gruodžio 20 d.: United Lithuanian Finance Committee—29 West 57 St., New York, N. Y. 10019.

• **J. Pedagoginio Lituanistikos Instituto** neakivaizdinį skyr. paskutiniuoju laiku įstojo: Dalia Navickienė (Los Angeles, Calif.), Nijolė Žygieinė (Boston, Mass.), Aldona Grinienė (Lockport, Ill.), Danguolė Juškaitė (Australija), Vida Radvenienė (Los Angeles, Calif.), Birutė Kutkutė (Detroit,

Mich.), Rūta Kaunelytė (Detroit, Mich.), Rasa Navickaitė (Brooklyn, N. Y.), Aldona Samušytė (Richmond Hill, N. Y.), Jūratė Balsytė (N. Y.), Rita Čepulytė (Middle Village, N. Y.), Astra Ruzgaitė (Woodhaven, N. Y.), Algirdas Šimukonis (Richmond Hill, N. Y.), Aušra Kregždytė (Woodhaven, N. Y.), Verutė R. Demereckaitė (Demer e c k a s (Manitoba, Canada). Į P. L. Institutą galima įstoti bet kada ir bet kame gyvenančiam. Kreiptis šiuo adresu: P. L. Institutas, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636.

• **Prel. Jonas Balkūnas**, JFK pirmininkas, lankydamasis Chicagoje, įvykusiame LB Centro valdybos posėdyje padarė pranešimą apie Jungtinio Finansų Komiteto darbus ir kasos stovį. Iš pranešimo paaiškėjo, kad iki šiol surinkta apie 23,000 dol. Turėta išlaidų apie 6,000 dol., 6,800 dol. išmokėta PLB seimo ruošimo komitetui seimo nuostoliams padengti (tiek pat gavo ir VLIKas) ir 2,300 dol. PLB valdybai menininkų išvykai į Pietų Ameriką finansuoti. Centro valdyba iki šiol negavo nieko. Taip pat paaiškėjo, kad lėšos telkiamos išimtinai tik iš apylinkių.

AUKOS DIRVAI

V. Mackus, De Kalb 5,00
J. Martysius, Norwood .. 5,00
Lietuvių Muzikologijos
Archyvas Chicagoje.... 3,00
P. Stanionis, Detroit 5,00
R. Liormonas, Rochester 2,00
A. Dailidė, Cleveland 10,00
E. Varekojis, Cleveland .. 5,00
Z. Obelenis, Cleveland... 10,00
A. Nakutienė, Chicago 20,00
J. Balbatas, Cleveland 5,00
V. Česnavičius, Brooklyn 2,00
P. Molis, Shrewsbury 5,00
S. Dabkus, Toronto 10,00
S. Vilinskas, Windsor ... 10,00
J. Šernas, Rockford 10,00
J. Šulaitis, La Grange Pk 10,00
V. Degutis, Cleveland 5,00
J. Garla, Cleveland 5,00
M. Meilūnas, Weston 10,00
J. Kalnietis, Baltimore .. 5,00
J. Valaitis, Great Neck .. 2,00
A. Ragelis, Gulfport 2,00
V. Vitkus, Rochester 2,00
A. Elijošius, Rexdale 2,00

J. Leškienė Žuvėdros

• **Jina Totilaitė-Leškienė** studijavo meną Omaha universitete, kurį baigė Bachelor of Fine Arts laipsniu 1959 m. Baigiant universitetą, jai buvo suteikta dailių menų premija, Bertha H. Mengedohrt Art Award. Premijotojas paveikslas patalpintas universiteto meno kūrinių kolekcijon.

Be to dar studijavo muziką (pianiną ir balso lavinimą), baletą ir išraiškų šokių. Vėliau mokytojavo Boys Town School Omaha, Nebr. Dėstė meno istoriją ir tapybą.

Suruošė individualines parodas: Omahaje 1960 m. ir Los Angeles 1966 m. Dalyvavo grupinėse parodose New Yorke, Chicagoje, Omahaje, San Pedro, Hollywood ir Los Angeles.

Jos kūrinių paroda įvyks Chicagoje Čiurlionio galerijoje gruodžio 14-22 d.

• **Prof. dr. Prano Skardžiaus** "Lietuvių kalbos kirčiavimas", kuriame dėstomos pačios naujausios mokslinės patirtys apie lietuvių kalbos intonacijos raidą, iš spaudos išeina šių metų gale. Šio kalbos mokslo veikalo viešas sutikimas bus Pedagoginio Lituanistikos Instituto absolventų vakare gruodžio 28 Chicagoje, Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Tą veiklą išleids P. L. Institutas.

• **Dail. Žibuntas Mikšys**, gyvenęs Paryžiuje, šiuo metu slaugo ligoninėje gulintį savo motiną Birmingham, Mich. Dailininkas žada grįžti Paryžiun viduryje gruodžio ir sąlygom leidžiant lankysis Detroit, Chicagoy ir Beverly Shores.

KONCERTAS PERSEKIOJAMAI BAŽNYČIAI LIETUVOJE PAMINĖTI LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAMS UZBAIGTI 1968 M. GRUODŽIO 8 D., SEKMADIENĮ, 4 VAL. P. P. FRANKLIN K. LANE HIGH SCHOOL SALĖJE Jamaica Ave. ir Dexter Court, Brooklyn, N. Y.

Koncerto programą išpildys:

LIETUVIŲ CHORAI —
IŠ BROOKLYN, N. Y., NEW JERSEY IR
CONNECTICUT
SOLO PROGRAMĄ —
ATLIKS KUN. K. BALČYS
DIRIGUOS —
A. ALEKSIS, V. MAMAITIS, M. LIUBERSKIS,
ALG. KAČANAUSKAS ir M. CIBAS
PIANU AKOMONUOS —
ALG. KAČANAUSKAS ir A. PRIŽGINTAS
AUKA \$3.00, \$2.00 ir \$0.50 JAUNIMUI.
VISAS PELNAS SKIRIAMAS LRK ŠALPAI.

Rengėjai:

LRK ŠALPA
LIET. KAT. MOTERŲ KULTŪROS DRAUGIJA
VARGONININKAI IR MUZIKAI

• **Dr. Vytautas Bieliauskas**, Xavier Universiteto Psichologijos katedros vedėjas, paskirtas nariu trijuose komitetuose, Curriculum Development, Continuing Education ir Research, kurių paskirtis yra išdirbti planą penkmetiniam Xavier Universiteto plėtimui ir vystymuisi.

• **JAV LB Kultūros Fondas** praneša Kultūros Fondo pareigūnų adresus: pirm. Anatolijus Kairys — 2943 West 59th St., Chicago, Ill. 60629, išdininkas Vincas Grėbliūnas, 6941 So. Washenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, sandėlio vedėjas ir ekspeditorius Antanas Kareiva, 7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629, Gimtosios Kalbos administratorius Juozas Šlajus, 4004 So. Talman Ave., Chicago, Ill. 60632.

DETROIT

ALT S-GOS SKYRIAUS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Gruodžio 1 d., 4 val. po pietų šaukiamas ALT S-gos Detroito skyriaus narių metinis susirinkimas p. M. Sims rezidencijoje, 2207 Oakman Blvd., prie Dexter.

Bus renkama nauja skyriaus valdyba ir revizijos komisija. Šia proga bus supažindinta su Dirvos reikalais. Taip pat pasidalinta ateities darbų gairėmis. Norintieji galės Dirvos prenumeratą pratęsti reikiamu knygų užsisakyti ir apsimekėti nario mokesčių, kurie dar neturėjo progos susitikti sk. išdininko.

Skyriaus valdyba kviečia visus narius susirinkime dalyvauti.
Valdyba

APLANKYKITE PARODĄ

Jubiliejinio Komiteto kultūros skyriaus pastangomis suorganizuota tautodailės paroda Detroito centrinėje biblioteko-

niais biblioteka uždaryta ir todėl parodos lankyti negalima.

Lituanistinių mokyklų vedėjai ar mokytojai galėtų mokinius nuvežti šeštadieniais po pamokų. Parodai apžiūrėti laiko pakaktų iki 5:30 val. p.p.

Nepraleiskite progos pamatyti mūsų darbščiųjų rankų surinktų, pagamintų ir išstatytų daiktų parodoje. Tokios parodos nesurengiamos dažnai, nes jos reikalauja daug darbo, pasišventimo ir lėšų. Amerikiečiai nepaprastai sužavėti paroda.

A. Musteikis

E. CHICAGO

A. OLIO MINĖJIMAS

ALT S-gos East Chicagos skyriaus valdyba gruodžio 1 d. rengia Antano Olio mirties dešimtmečio minėjimą.

Programoje numatyta: 10 val. 30 min. šv. Mišios lietuvių šv. Pranciškaus parapijos bažnyčioje ir 5 val. vak. paskaita Sidabrų rezidencijoje, 8006 Schreiber Dr., Munster, Ind. Paskaitą apie Antano Olio gyvenimą ir veiklą skaityti pasižadėjo žurnalistas Vytautas Kasniūnas iš Chicagos.

Skyriaus valdyba visus narius su savo šeimomis ir draugais maloniai kviečia dalyvauti. (aj)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Po ilgos ir sunkios ligos, Karo Veteranų ligoninėje, 1968 m. lapkričio mėn. 26 d., 6 val. vakare, mirė

MIKE CHAEGAS — MYKOLAS ČIGAS

sulaukęs 76 metų. Į Ameriką atvyko 1913 m.

Lapkričio 28 d. pašarvotas Della Jakubs & Son koplyčioje — prie šv. Jurgio parapijos.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus aplankyti koplyčioje ir dalyvauti laidotuvėse, kurios įvyks šeštadienį, lapkričio 30 d., 10 val. ryto, Lake View kapinėse.

Nuliūdę lieka: sesuo Julia Klimavičienė, sūnėnas Donald Klimavičius, Petras ir Emilija Čigai ir kiti giminės. Lietuvoje liko brolis ir sesuo.

Mieloms

p. B. BLINSTRUBIENEI

ir

p. S. PAŠKONIENEI

jų mamytei Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiam

Jurkūnai

Studentų Atsargos Karininkų Korp! Ramovė mairiui kūrėjui ir korp! choro vedėjui

JERONIMUI IGNATONIUI

mirus, žmoną, sūnus ir artimuosius užjaučia

STUDENTŲ ATSARGOS KARININKŲ KORP! RAMOVĖ vardu

Dr. V. L. Ramanauskas,
Cleveland, Ohio

Mylimajai ir neužmirštamajai

MOTINAI,

okupuotoje Lietuvoje mirus, Lietuvių žurnalistų Sąjungos nariui rašytojui ir žurnalistui

BALIUI GRAŽULIUI, jo žmonai, sūnui ir kitiems giminėms reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi

Lietuvių žurnalistų Sąjungos
Centro Valdyba

Licenzijuotą lietuvių įmonė, registruota
U.S. Department of Justice

COSMOS PARCEL EXPRESS CORP. MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

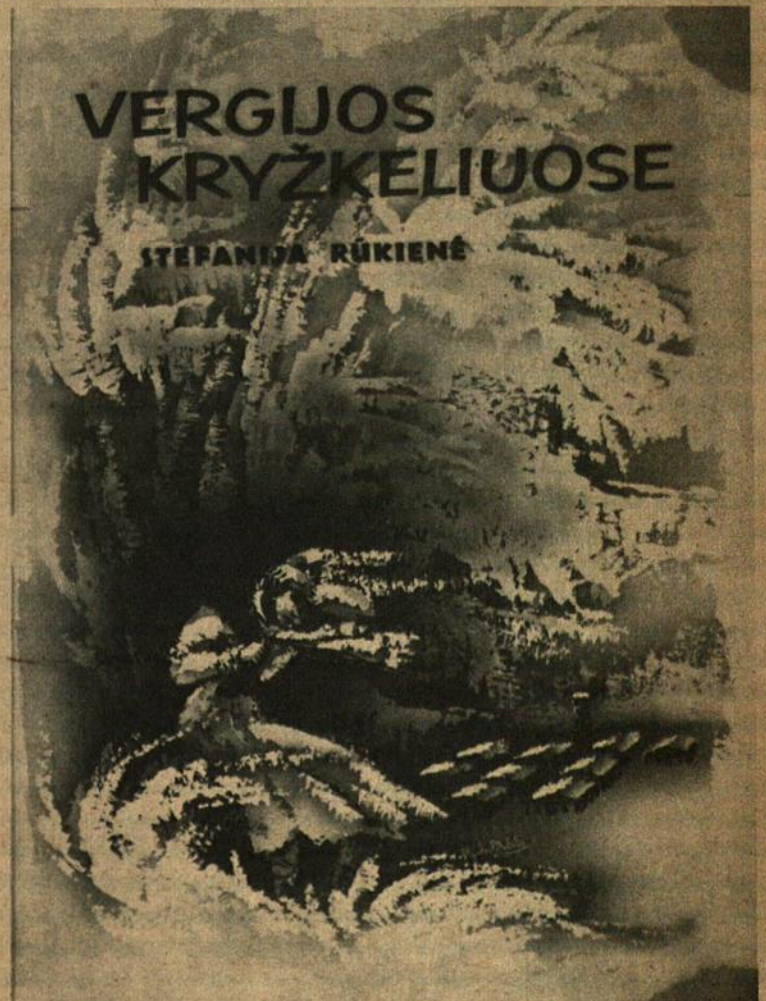
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

Priimami užsakymai automobilių, šaldytuvų, televizijos aparatų ir t.t.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

JAU GAUNAMA DIRVOJE!

Knygos kaina 5 dol., kietais viršeliais 6 dol. Norintieji įsigyti ją kaip galint greičiau, prašomi užpildyti žemiau dedamą atkarpą ir su pinigais ar čekiu tuojau pat atsiųsti Dirvai.

Prenumeruokimės Stefanijos "Vergijos kryžkeliuose" sau perskaityti ir turėti, įsigykime ją dovanoti savo artimiesiems čia ir užsienyje. Skaudžiai išgyventa, vaizdžiu ir lengvu stiliumi parašyta Stefanijos Rūkienės knyga, be abejo, bus daugiausiai ir plačiausiai skaitoma. Ji bus geriausia ir kalėdinė dovana. Štai jos užsakymo pavyzdys:

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

196... m. d.

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (paprastais viršeliais su aplanku), kaina 5 dol.
..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (kietais viršeliais su aplanku), kaina 6 dol.

Ta pačia proga prašau atsiųsti egz. Giovannino Guareschi "Draugas Don Camillo", kaina 3 dol.

Mano adresas:
(pavardė ir vardas)

.....
(namo numeris ir gatvė)

.....
(miestas ir valstybė, zip Nr.)